

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 12 юни 2012 година

относно Държавна помощ SA.21918 (С 17/07) (ex NN 17/07), приведена в действие от Франция —
Регулирани тарифи на електроенергията във Франция

(нотифицирано под номер С(2012) 2559)

(само текстът на френски език е автентичен)

(текст от значение за ЕИП)

(2012/С 398/05)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 108, параграф 2, първа алинея от него ⁽¹⁾,

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство, и по-специално член 62, параграф 1, буква а) от него,

като покани заинтересованите страни да представят мненията си в съответствие с посочените по-горе разпоредби ⁽²⁾ и като взе предвид техните мнения,

като има предвид, че:

I. ПРОЦЕДУРА

- (1) С писмо от 13 юни 2007 г. Комисията информира Франция за решението си да открие предвидената в член 88, параграф 2 от Договора за ЕО официална процедура по разследване по отношение на „регулираните тарифи на електроенергията“ (наричани по-долу „стандартни тарифи“) и „временните регулирани тарифи за приспособяване на пазара“ (наричани по-долу „тарифи за връщане“), и най-вече „жълтите“ и „зелените“ тарифи във връзка с прилагането им след 1 юли 2004 г. за небитови потребители, различни от малки предприятия. Правилата и тарифите, приложими за битовите потребители и малките предприятия („сини“ тарифи), не са обхванати от настоящата процедура.
- (2) Решението на Комисията за откриване на официалната процедура по разследване бе публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* ⁽³⁾. Комисията покани заинтересованите страни да представят мненията си относно помощта.
- (3) Комисията получи мнения по въпроса от страна на заинтересованите страни. Тя ги предаде на Франция, като ѝ даде възможност да ги коментира, и получи коментарите ѝ с писмо от 31 януари 2008 г.

⁽¹⁾ Считано от 1 декември 2009 г. членове 87 и 88 от Договора за ЕО стават съответно членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Двете групи от разпоредби по същество са идентични. За целите на настоящото решение позоваванията на членове 107 и 108 от ДФЕС следва да се разбират като позовавания съответно на членове 87 и 88 от Договора за ЕО, когато е уместно. С ДФЕС се въвеждат също някои промени в терминологията, като „Общност“ се заменя със „Съюз“, „общ пазар“ с „вътрешен пазар“ и „Първоинстанционен съд“ с „Общ съд“. В настоящото решение ще се използва терминологията от ДФЕС.

⁽²⁾ ОВ С 164, 18.7.2007 г., стр. 9 и ОВ С 96, 25.4.2009 г., стр. 18.

⁽³⁾ ОВ С 164, 18.7.2007 г., стр. 9.

- (4) По време на разследването на въпросните мерки Комисията взе под внимание член 166 от Закон № 2008-776 от 4 август 2008 г. ⁽⁴⁾, влязъл в сила на 6 август 2008 г. Тази мярка е внесла изменение в член 30-1 от изменения Закон № 2004-803 от 9 август 2004 г. ⁽⁵⁾, с който е била въведена системата на тарифите за връщане.

- (5) С писмо от 10 март 2009 г. Комисията съобщи на Франция за решението си да разшири обхвата на официалната процедура по разследване ⁽⁶⁾, като обхване системата на тарифите за връщане вследствие на изменението, въведените член 166 от Закон № 2008-776. В действителност Комисията счете, че системата на тарифите за връщане, и най-вече „жълтите“ и „зелените“ тарифи, в съответствие с изменението на член 166 от Закон № 2008-776, съдържа още една държавна помощ в полза на крайните небитови потребители, различни от малки предприятия, какъвто е бил случаят и преди изменението.

- (6) Франция представи мнението си по отношение на разширяването на процедурата на 16 април 2009 г. и впоследствие на 21 октомври 2009 г. представи коментари относно мненията на третите страни.

- (7) На 15 септември 2009 г. френският министър-председател информира комисарите по конкуренцията и по енергетиката за ангажиментите, които Франция е готова да поеме в контекста на настоящата процедура. Комисарите отговориха с писмо от същата дата.

- (8) На 12 януари 2009 г. френският министър-председател информира комисарите по конкуренцията и по енергетиката за ангажиментите, които Франция е готова да поеме в контекста на настоящата процедура. Комисарите отговориха с писмо от същата дата.

II. ПОДРОБНО ОПИСАНИЕ НА ПОМОЩТА

- (9) В настоящия раздел се описват законовият и подзаконовият механизъм, приложими към двете системи на регулирани тарифи, предмет на настоящата процедура, начинът им на финансиране и промените в тарифите в сравнение с референтната пазарна цена. Накрая, тези промени се разглеждат в конкретния контекст на френския пазар на електроенергията и на осъществените структурни реформи с цел повишаване на неговата конкурентоспособност.

⁽⁴⁾ JORF № 181, 5.8.2008 г., стр. 12471.

⁽⁵⁾ JORF № 185, 11.8.2004 г., стр. 14256.

⁽⁶⁾ ОВ С 96, 25.4.2009 г., стр. 18.

- (10) В настоящото решение се описват съществените аспекти на разглежданите в настоящата процедура тарифни мерки. Подробна информация и позовавания на подзаконовите актове за тяхното уреждане се съдържат в решението за откриване на официалната процедура по разследване и решението за нейното разширяване.

Законов механизъм, приложен към регулираните тарифи за продажба на електроенергия във Франция и към допустимостта на потребителите

- (11) Функционирането на електроенергийния сектор във Франция е уредено със Закон № 2000-108 от 10 февруари 2000 г. относно модернизиранието и развитието на обществената услуга за електроенергия⁽¹⁾.
- (12) Крайните потребители на електроенергия във Франция могат да я закупуват чрез два основни канала — на „свободния пазар“ и на „регулирания пазар“.
- (13) До 1 юли 2007 г. са съществували едновременно две категории крайни потребители: „допустими“ и „недопустими“ потребители. Допустимите потребители са тези, които имат право да сключват договор за доставка на електроенергия с доставчик по свой избор на свободно определена цена. Съгласно Директива 2003/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и отменяща Директива 96/92/ЕО⁽²⁾ всички небитови потребители⁽³⁾ са допустими от 1 юли 2004 г., а всички битови потребители — от 1 юли 2007 г.
- (14) Във Франция всеки допустим потребител е свободен да упражнява или не правото си на допустимост по отношение на всеки от центровете си на потребление, т.е. да се възползва от правото си да сключва договор за доставка на електроенергия на свободно определена цена с доставчик по свой избор, който може да бъде или не исторически оператор на френския пазар отпреди либерализирането му. Свободният пазар е за допустимите потребители, които са упражнили правото си на допустимост. На свободния пазар крайната цена, платена за консумираната електроенергия, включва част „доставка“ и част „мрежа“. Частта „доставка“, предназначена за доставчика, е резултат от свободни преговори между потребителя и доставчика и съответства на разходите за снабдяването и продажбата на доставчика плюс печалбата му. Частта „мрежа“ съответства на разходите за пренос на електроенергията и за използване на мрежата (Tarif d'Utilisation des Réseaux Publics d'Electricité — тарифа за използване на обществени електроенергийни мрежи, наричана по-долу „TURPE“). Размерът на частта „мрежа“

е регламентиран от държавата и се превежда на операторите на електропреносни и електроразпределителни мрежи.

- (15) Регулираният пазар обхваща допустимите потребители, които са решили да не упражняват правото си на допустимост. На регулирания пазар крайните потребители получават „обществена услуга за електроенергия“. Функционирането на тази система и условията за достъп до обществената услуга за електроенергия се уреждат от Закон № 2000-108 относно модернизиранието и развитието на обществената услуга за електроенергия, и по-специално членове 2, 4 и 22 от него.
- (16) На регулирания пазар крайните потребители купуват електроенергия от определен от държавата доставчик и на регулирани цени, т.е. на посочените в точка 1 стандартни тарифи. Държавата определя доставчиците, отговорни за електроразпределението в рамките на обществената услуга за електроенергия, според географски области на компетентност. Около 95 % от френската територия се обслужва от предприятието *Electricité de France* (наричано по-долу „EDF“). Останалите съответни доставчици най-общо са известни под името „ненационализирани електроразпределителни оператори“ или „местни електроразпределителни предприятия“. EDF осъществява собствено производство на електроенергия. Местните електроразпределителни предприятия, от своя страна, се снабдяват с електроенергия предимно от EDF на регулирани цени, наречени „тарифи за пренос на електроенергия за ненационализирани електроразпределителни оператори“.

Стандартни тарифи

- (17) С член 66 от Закон № 2005-781 от 13 юли 2005 г. относно програма за определяне на насоки в областта на енергийната политика⁽⁴⁾ на всеки допустим потребител се предоставя право да получава електроенергия по стандартните тарифи по отношение на всеки съществуващ център на потребление, за който преди това не е упражнявано правото на допустимост от него или от друго лице.
- (18) С този член се предоставя същото право на допустимите потребители за новите им центрове на потребление, освен ако не са били свързани с електропреносните и електроразпределителните мрежи преди 31 декември 2007 г.
- (19) През 2007 г. срокът, до който може да се упражни право за доставка на електроенергия по стандартните тарифи за свързаните нови центрове на потребление към електроразпределителните и електропреносните мрежи, е удължен до 1 юли 2010 г. Доставката на електроенергия по стандартните тарифи на потребители с такова право е задължение на EDF и местните електроразпределителни предприятия в зависимост от географската област, в която е разположен съответният център на потребление.
- (20) По-късно член 66 от Закон № 2005-781 е изменен. Във варианта му след измененията, въведени със Закон № 2008-66 от 21 януари 2008 г. относно регулираните

⁽¹⁾ JORF № 35, 11.2.2000 г., стр. 2143. Този закон е изменен многократно, последно със Закон № 2007-290 от 5 март 2007 г. за утвърждаване на гарантирано право на жилище и относно различни мерки в полза на социалното сближаване (JORF № 55, 6.3.2007 г., стр. 4190).

⁽²⁾ ОВ L 176, 15.7.2003 г., стр. 37, понастоящем заменена с Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 55).

⁽³⁾ Член 2, параграф 11 от Директива 2003/54/ЕО определя небитовите потребители като физически или юридически лица, купувачи електроенергия, която не е за техни собствени битови нужди. Това определение включва производителите и потребителите на едро.

⁽⁴⁾ JORF № 163, 14.7.2005 г., стр. 11570.

тарифи на електроенергията и природния газ ⁽¹⁾, той разширява правото на доставка на електроенергия по стандартните тарифи и към:

- а) всеки краен потребител за потреблението на център, за който правото на допустимост не е било упражнено, независимо дали от този потребител или от друго лице;
- б) всеки краен битов потребител за потреблението на център, за който самият той не е упражнил правото си на допустимост, и при условие че е подал искане преди 1 юли 2010 г.;
- в) всеки краен битов потребител за потреблението на център, за който той е упражнявал правото си на допустимост от повече от шест месеца, и при условие че е подал искане преди 1 юли 2010 г.;
- г) всеки краен небитов потребител, абониран за електрическа мощност, равна на или по-малка от 36 киловолт-ампера за потреблението на център, за който самият той не е упражнил правото си на допустимост, и при условие че е подал искане преди 1 юли 2010 г.

(21) Приложимият закон и подзаконен механизъм предвижда стандартните тарифи да се определят според категориите, основани на присъщите на доставките характеристики, в зависимост от разходите за тези доставки. Освен това решенията относно стандартните тарифи се вземат съвместно от министъра на икономиката и министъра на енергетиката въз основа на становище на Комисията за енергийно регулиране (наричана по-долу CRE (Commission de régulation de l'énergie), основано на анализа на техническите разходи и на общото счетоводство на операторите. Промените в стандартните тарифи се приемат всяка година и трябва да отразяват промяната в себестойността на електроенергията, включваща инвестиционните и експлоатационните разходи за производствените мощности и за електропреносните и електроразпределителните мрежи, както и разходите за гориво. Определянето на цените на електроенергията трябва да отразява производствените разходи и разходите за предостаняването ѝ на потребителите.

(22) Стандартните тарифи са цени с всички включени разходи, които включват цената за доставката на електроенергия, както и всички разходи за преноса и за използването на мрежите. Те са разделени по категории потребители, наречени „тарифни схеми“. Тарифните схеми зависят от параметри като подаваната мощност, срока на използване или възможността за ограничаване на ползвателя. Някои потребители могат да попадат в обхвата на няколко тарифни схеми и в такъв случай трябва да изберат една от тях.

(23) Тарифните схеми, от своя страна, са групирани в три големи категории, наречени „сини“, „жълти“ и „зелени“ тарифи. Между 2009 г. и 2011 г. „жълтите“ и „зелените“ тарифи са се прилагали съответно за около 300 000 и 100 000 центъра на потребление.

— „Сините“ тарифи се прилагат за централите на потребление с мощност по-малка или равна на 36 киловолт-ампера. Тези необхванати от настоящата

процедура тарифи се отнасят главно за битовите потребители и за малките центрове на небитови потребители.

— „Жълтите“ тарифи се прилагат за централите на потребление с мощност между 36 и 250 киловолт-ампера. Тези тарифи се отнасят главно за средните центрове на потребление на небитови потребители.

— „Зелените“ тарифи се прилагат за централите на потребление с мощност над 250 киловолт-ампера, които са свързани или с електроразпределителната, или директно с електропреносната мрежа. Тези тарифи се отнасят главно за големи центрове на потребление на небитови потребители ⁽²⁾.

Въвеждане на тарифи за връщане

(24) С член 15, параграф V и с член 16 от Закон 2006-1537 от 7 декември 2006 г. относно енергийния сектор ⁽³⁾ това фактическо положение е променено с въвеждането на системата на тарифите за връщане ⁽⁴⁾. Тази система дава възможност на крайните потребители, които се снабдяват с електроенергия на свободния пазар, да ползват отново регулирана цена при определени условия.

(25) В първоначалната си версия, приложима между 2004 г. и 2008 г., системата на тарифите за връщане е давала възможност на всеки краен потребител, който се снабдява с електроенергия на свободния пазар, да поиска от своя доставчик на електроенергия клаузата за цената от договора за доставка да бъде заменена с „тарифа за връщане“, определена от държавата, за период от две години, считано от подаването на искането, като останалите клаузи от договора за доставка остават непроменени ⁽⁵⁾. За да ползва тарифата за връщане, даден краен потребител е трябвало да подаде писмено искане до доставчика си преди 1 юли 2007 г.

(26) От друга страна, член 30-1 от Закон № 2004-803 е предвиждал тарифата за връщане „да се прилага по право към текущите договори, считано от датата на подаване на искането“ и „да се прилага също към сключените договори след писменото искане, посочено в алинея 1 от настоящата точка I, включително към договори с друг доставчик.“ По този начин, ако договорът за доставка на даден краен потребител, подал искане за ползване на тарифата за връщане, е изтичал през

⁽²⁾ Термините „големи центрове“, „средни центрове“ и „малки центрове“ се отнасят до традиционно използваното разграничение в публикациите на CRE.

⁽³⁾ JORF № 284, 8.12.2006 г., стр. 18531.

⁽⁴⁾ С тези мерки са въведени членове 30-1 и 30-2 в Закон № 2004-803 от 9 август 2004 г. относно обществените услуги за електроенергия и енергия от газ и относно предприятията за производство на електроенергия и газ, които въвеждат и уреждат системата на тарифите за връщане.

⁽⁵⁾ Източник: „Note interprétative sur la mise en œuvre du tarif réglementé transitoire d'ajustement du marché“ („Тълкувателно известие относно въвеждането на временната регулирана тарифа за приспособяване на пазара“), Министерство на икономиката, финансите и промишлеността, достъпно на адрес: http://www.industrie.gouv.fr/energie/electric/note-interpretative-tarif_retour.pdf (сайт, посетен на 9 февруари 2009 г.).

⁽¹⁾ JORF № 18, 22.1.2008 г., стр. 1122.

двете години след първоначалното искане, този потребител е можел да поиска от всеки доставчик на електроенергия, който приема да сключи договор за доставка с него, да го снабдява по тарифата за връщане до края на този двугодишен период.

(27) От разпоредбите, които уреждат системата на тарифите за връщане, е видно, че:

а) всеки краен потребител, който не е подал искане за ползване на системата на тарифите за връщане за даден център на потребление преди 1 юли 2007 г., вече не е можел да ползва тази система за същия този център след 1 юли 2007 г.;

б) нито един краен потребител не е можел да ползва системата на тарифите за връщане след 1 юли 2009 г.

(28) Също като стандартните тарифи тарифите за връщане са цени с всички включени разходи, както и всички разходи по преноса и използването на електропреносните и електроразпределителните мрежи. Тарифата за връщане не може да бъде по-висока с повече от 25 % от стандартната тарифа, приложима за даден център на потребление със същите характеристики.

(29) Равнищата на тарифите за връщане са определени с министерско постановление спрямо равнището на стандартната тарифа, която би се прилагала към потребител със същите характеристики, който не би упражнил правото си на допустимост. От това следва, че тарифите за връщане следват промените в стандартните тарифи. С постановлението от 3 януари 2007 г. за определяне на равнището на временната регулирана тарифа за приспособяване на пазара ⁽¹⁾ се определят следните относителни стойности:

— за „жълтата“ тарифа — 20 % над стандартната тарифа,

— за „зелената тарифа“ — 23 % над стандартната тарифа.

Механизъм за компенсиране и финансиране на тарифите за връщане

(30) Съгласно член 30-2 от Закон № 2004-803 доставчиците на електроенергия, които снабдяват някои от потребителите си по тарифата за връщане след подадено от тях искане и които установяват, че не могат да произведат или закупуват нужните количества електроенергия, за да снабдяват потребителите си на цена по-ниска от частта „доставка“ от тарифата за връщане, получават компенсация. Компенсацията покрива, от една страна, себестойността на производството на въпросния доставчик или цената, на която той се снабдява на пазара на едро, отчетени в рамките на специфичен за него таван, определен от предвидени в министерско постановление правила, и от друга страна — приходите, свързани с въпросните доставки. В съответните случаи себестойността на производството на даден доставчик се оценява, като се отчита себестойността на производството на „свързаните

дружества“ с този доставчик, установени на националната територия. Компенсираните разходи се изчисляват въз основа на водено от доставчиците счетоводство в съответствие с установените от CRE правила. Счетоводството се контролира за тяхна сметка и CRE може да го провери чрез независима организация по свой избор.

(31) Подробните правила, които уреждат системата за компенсация, са установени с Указ № 2007-689 от 4 май 2007 г. относно компенсацията на разходите от временната регулирана тарифа за приспособяване на пазара ⁽²⁾. Според френските органи посоченият в точка 30 таван се изчислява спрямо наблюдаваните цени на френския пазар на едро по такъв начин, че да се избегнат спекулативно поведение и злоупотреби. Първоначално таванът се е изчислявал по формула, определена с министерско постановление от 4 май 2007 г. Формулата е определяла тавана като комбинация от средните цени, наблюдавани на основната френска борса за електроенергия (Powernext) за фючърсни договори за една година, за тримесечие, за месец и за ден за базово и върхово потребление ⁽³⁾. Тя не е позволявала пределно адаптиране на тавана към особеностите на всеки засегнат доставчик. Изменена е с министерско постановление от 22 декември 2008 г., което я е доразвило по такъв начин, че в изчисляването на тавана да се отчита наличието на разлики между себестойността в зависимост от потребителския профил на потребителите, които се снабдяват по тарифа за връщане.

(32) От изменения Указ № 2007-689 следва, че ако даден доставчик разполага — пряко или чрез свързани дружества — със средства за производство във Франция, които обхващат цялото потребление на неговите крайни потребители, и че ако себестойността на производството е по-ниска от цените на френския пазар на едро, разходите, които трябва да бъдат компенсирани, се определят спрямо тази себестойност, а не спрямо наблюдаваните пазарни цени на едро. Освен това, ако тези разходи са по-ниски от частта „доставка“ на тарифите за връщане, въпросният доставчик не получава никаква компенсация. Такъв е случаят с предприятието EDF, което доставя по-голямата част от количествата на електроенергия в рамките на системата на тарифите за връщане на свободния пазар, и което разполага със значителни атомни и хидроенергийни производствени мощности, цената на производството на които е по-ниска от частта „доставка“ на тарифите за връщане.

(33) Доколкото даден доставчик не разполага — пряко или чрез свързани дружества — със средства за производство във Франция, които обхващат цялото потребление на неговите крайни потребители, компенсацията, която му се плаща, се определя според посочения в точка 30 таван на наблюдаваните цени на пазара на едро, продаваните количества електроенергия на крайните потребители във Франция, себестойността, свързана със средствата за производство, с които разполага този

⁽²⁾ JORF № 105, 5.5.2007 г., стр. 7952.

⁽³⁾ Фючърсните договори за базово потребление се отнасят за постоянно снабдяване с електроенергия през даден период (година, тримесечие, месец, ден). Фючърсните договори за върхово потребление се отнасят за снабдяване с електроенергия от 8 часа до 20 часа без почивните дни в края на седмицата.

⁽¹⁾ JORF № 4, 5.1.2007 г., стр. 170.

доставчик във Франция пряко или чрез свързани дружества, и частта на продадените количества, произведена с тези средства за производство.

(34) От друга страна, търговските разходи, свързани с доставките по тарифата за връщане, извадени от приходите от тази доставка, също се вземат предвид при изчисляването на компенсацията. Накрая, законовите и подзаконовите разпоредби, които уреждат механизма за компенсация, не предвиждат марж на печалба за компенсираните доставчици.

(35) Компенсацията се финансира от прихода от две задължителни вноски:

— Една част от „вноската за обществената услуга за електроенергия“ — разход, плащан от всички потребители и въведен с член 5, параграф I от Закон № 2000-108. Тази част е ограничена до сумата от 0,55 EUR/MWh, утвърдена въз основа на вноската за обществената услуга за електроенергия⁽¹⁾. Тя също така е ограничена от факта, че съгласно Закон № 2000-108 общата сума на вноската за обществената услуга за електроенергия не може да бъде по-висока от приложимата към 9 декември 2006 г., т.е. 4,5 EUR/MWh. Законът за финансите за 2011 г. предвижда от този момент нататък предложената от CRE вноска за обществената услуга за електроенергия да се прилага, но все пак в рамките на увеличение с 3 EUR/MWh спрямо предходната година.

— Дължима вноска от производителите на електроенергия, които експлоатират съоръжения с обща мощност над 2 гигавата (GW). Вноската се определя въз основа на производството им на електроенергия от ядрени и водноелектрически централи през предходната година. Първоначално ограничена до 1,3 EUR на MWh, произведен от ядрени и водноелектрически централи с мощност над 2 GW, през 2008 г. за тази вноска е определен таван от 3 EUR/MWh.

(36) Законът предвижда приходът от двете задължителни вноски да постъпва в банка Caisse des dépôts et consignations. Сумата на компенсацията, на която има право всеки засегнат доставчик, се изчислява от CRE на базата на подадените от него декларации. CRE предава резултата от изчисленията си на Caisse des dépôts et consignations, която извършва съответните плащания.

(37) Ако двете задължителни вноски не са достатъчни за изплащане на всички компенсации за дадена година, дефицитът се добавя към сумата на разходите за удържане за следващата година. Така, разходите за покриване през 2011 г. включват прогнозните разходи за 2011 г. в размер на 3,4 млрд. EUR и изравнителната сума за 2009 г. в размер на 1,4 млрд. EUR, или общо

4,8 млрд. EUR. За да може да компенсира изцяло тези разходи, вноската за обществената услуга за електроенергия през 2011 г. би трябвало да възлиза на 12,9 EUR/MWh — 9,3 EUR/MWh за покриването на разходите за 2011 г. и 3,6 EUR/MWh за изравнителната сума от 2009 г. Всъщност вноската за обществената услуга за електроенергия е била определена през 2011 г. на 7,5 EUR/MWh, което води до прогнозен дефицит на компенсацията за EDF за 2011 г. от 2 млрд. EUR, към който се добавя този от 2010 г., оценен на 1 млрд. EUR.

Изменения, въведени с член 166 от Закон № 2008-776 от 4 август 2008 г. за модернизиране на икономиката

(38) С член 166 от Закон № 2008-776 е изменен член 30-1 от Закон № 2004-803, с което се дава възможност на всеки краен потребител, чийто център на потребление вече е бил снабдяван с електроенергия в рамките на системата на тарифите за връщане, да продължи да ползва тарифите за връщане за този център до 30 юни 2010 г., докато първоначално крайният потребител не е можел да се ползва от тях за период от две години, който приключва най-късно на 30 юни 2009 г.

(39) Освен това съгласно член 166 от Закон № 2008-776 всеки краен потребител е можел да подаде искане до 30 юни 2010 г., докато преди това исканията за ползване на системата на тарифите за връщане вече не са били допустими от 1 юли 2007 г.

(40) От друга страна, в закона се е предвиждало всеки краен потребител, който се е отказал от тарифите за връщане за снабдяването от даден център, вече да не може да поиска да се снабдява отново от този център.

(41) Накрая, в закона се е предвиждало нито един краен потребител да не може да ползва системата на тарифите за връщане след 30 юни 2010 г.

Промени в стандартните регулирани тарифи и тарифите за връщане спрямо пазарните цени

(42) Стандартните тарифи от 1 януари 2004 г. и тарифите за връщане от 2006 г. са преразглеждани ежегодно посредством министерски постановления. Структурата на тарифната система, т.е. всички тарифни схеми и варианти, предложени на различните крайни потребители в зависимост от подаваната им мощност и профил на потребление, в основната си част остава непроменена от 2004 г. При всяко преразглеждане на равнището на стандартните тарифи и тарифите за връщане е регистрирано средно увеличение, конкретно определено за всяка от големите категории тарифни схеми, и впоследствие намалено за всяка тарифна схема и вариант.

⁽¹⁾ С вноската за обществената услуга за електроенергия се финансират и други разходи, сред които са допълнителните разходи, свързани с производството на електроенергия от възобновяеми източници (42,4%), с географското усредняване (35%), с комбинираното производство на енергия (21%), както и т.нар. „социални“ тарифи (1,4%) (оценки на CRE за 2011 г.).

Таблица 1

Стандартни тарифи и тарифи за връщане (EUR/MWh без данъци) от 1 януари 2004 г. до 1 януари 2012 г. (1)

EUR/MWh	Стандартна „жълта“ тарифа	Стандартна „зелена“ тарифа	„Жълта“ тарифа за връщане	„Зелена“ тарифа за връщане
1 януари 2004 г.	68,5	51,3	Не е съществувала	Не е съществувала
15 август 2006 г.	69,3	51,6	Не е съществувала	Не е съществувала
16 август 2007 г.	70,3	52,4	84,4	64,7
15 август 2008 г.	72,8	55,3	87,3	68
15 август 2009 г.	76,3	58,1	91,6	71,5
15 август 2010 г.	79,7	61,3	95,6	75,4
1 януари 2012 г.	82,9	63,5	Вече не съществува	Вече не съществува

(43) На свободния пазар равнището на цените се е запазило относително стабилно между 30 и 35 EUR/MWh през 2004 г., след което периодично се е повишавало през 2005 г., в края на която достига над 50 EUR/MWh. През 2006 г. цените са варирали между 50 и 60 EUR/MWh със средна стойност около 55 EUR/MWh. До 7 декември 2006 г. на свободния пазар цените са могли да се променят независимо от равнището на стандартните тарифи, доколкото даден краен потребител, снабдяван на свободния пазар, не е можел да се върне на регулирания пазар, ако получаваната от него цена на свободния пазар е била по-висока от стандартните тарифи.

(44) От предоставените от CRE (2) данни изглежда цените на фючърните договори на пазара на едро варират повече от тарифите за връщане и са били значително по-високи от частта „доставка“ на „зелените“ и „жълтите“ тарифи за връщане през първите три тримесечия на 2008 г. Цените на годишните договори за базово потребление за 2009 г. са възлизали на 85,6 EUR/MWh към 30 септември 2008 г. Цените на годишните договори за върхово потребление за 2009 г., от своя страна, са възлизали на около 120 EUR/MWh към същата дата. Френските органи, от своя страна, са посочили, че през първото тримесечие на 2008 г. цените на годишните договори за базово потребление на Powernext са се повишили от 60 на 80 EUR/MWh при максимален достигнат размер от 90 EUR/MWh.

(1) Тарифи, основани на становищата на CRE относно постановленията, свързани с цените за продажба на електроенергия.

(2) Вж. например *Observatoire des marchés de l'électricité et du gaz — troisième trimestre 2008* („Мониторинг на пазарите на електроенергия и газ — трето тримесечие на 2008 г.“), CRE, стр. 22, може да се намери на интернет адрес: http://www.cre.fr/marches/observatoire_des_marches

(45) През 2009 г. цените на електроенергията са спаднали вследствие на неблагоприятната икономическа обстановка и понижаването на цените на енергията от изкопаеми енергийни източници. В доклада си за функционирането на пазара от 21 декември 2009 г. (3) CRE изтъкна, че фючърните продукти са спаднали с около 50 % от 2008 г. Към 30 юни 2009 г. цените на годишните договори за доставка на базово потребление за 2010 г. под 60 EUR/MWh са се върнали на ценовите равнища от началото на 2007 г. Тази тенденция се отнася за всички фючърни продукти, включително месечните и тримесечните.

(46) Тези пазарни цени са цени на доставка, т.е. без разходите за пренос и използване на мрежата. За да се сравнят с тарифите с цени, включващи всички разходи, от тарифите трябва да се извади частта за пренос и използване на мрежата и да се запази само частта за снабдяването с електроенергия. Според Търговско-промишлената палата на Париж (*Chambre de commerce et d'industrie de Paris*) разходите за пренос и използване на доставената електроенергия биха представлявали между 30 % и над 50 % от общата цена на електроенергията в зависимост от подаваната мощност и напрежение (4). Дружеството POWEO, от своя страна, оценява частта на разходите за пренос на около 45 % от тарифата за корпоративен потребител (5).

(47) С оглед на гореизложеното и предвид решението за откриване на официална процедура по разследване в таблица 2 са представени промените в стойността на частта „доставка“ по стандартните тарифи и тарифите за връщане, т.е. с приспадане на частта на разходите за пренос и използване на мрежата от общата цена на електроенергията в тарифите между януари 2004 г. и януари 2012 г. За да се прецени наличието на евентуално икономическо предимство за ползвателите на въпросните тарифи, следва да се сравни частта „доставка“ на пазарните цени през този период, така както са описани в точки 43—45, като сравнението ще бъде описано в точки 109 и 110.

Таблица 2

Част „доставка“ на стандартните тарифи и тарифите за връщане (EUR/MWh без данъци) от 1 януари 2004 г. до 1 януари 2012 г. (6)

EUR	Част „доставка“ на „жълтата“ тарифа	Част „доставка“ на „зелената“ тарифа	Част „доставка“ на „жълтата“ тарифа за връщане	Част „доставка“ на „зелената“ тарифа за връщане
1 януари 2004 г.	не е налична	не е налична	не се прилага	не се прилага
15 август 2006 г.	37,1	33,8	не се прилага	не се прилага

(3) Може да се намери на интернет адрес: <http://www.cre.fr/documents/publications/rapports-thematiques/fonctionnement-des-marches-de-gros-de-l-electricite-et-du-gaz-naturel/consulter-le-rapport>

(4) <http://www.environnement.cci.fr/energie/electricite/reseau-transport-electricite.htm>

(5) Източник: POWEO, цитиран от Companynews. http://www.companynewsgroup.com/imprimer.asp?co_id=111260.

(6) Тарифи, основани на становищата на CRE относно постановленията, свързани с цените на продажба на електроенергия.

EUR	Част „доставка“ на „жълтата“ тарифа	Част „доставка“ на „зелената“ тарифа	Част „доставка“ на „жълтата“ тарифа за връщане	Част „доставка“ на „зелената“ тарифа за връщане
16 август 2007 г.	38,2	34,7	52,1	46,9
15 август 2008 г.	42,4	38,9	59	51,6
15 август 2009 г.	43,7	41,1	62,5	54,5
15 август 2010 г.	46,1	43,7	62	57,8
1 януари 2012 г.	46,1	44,3	Вече не съществува	Вече не съществува

Специфично състояние на френския пазар на електроенергия

- (48) Френският пазар на електроенергия има характеристики, които са специфични в рамките на Европейския съюз. Едно-единствено предприятие, EDF, притежава 87 % от мощностите за производство на електроенергия на територията на континентална Франция общо от всички източници, и по-специално атомни и хидроенергийни⁽¹⁾. Поради това EDF (или в по-слаба степен местните електроразпределителни предприятия) запазва във Франция пазарен дял над 85 % и продължава да заема господстващо положение при всички категории потребители, независимо дали става въпрос за частни лица, малки и средни предприятия или големи потребители. Така, според Центъра за мониторинг на пазарите към CRE за третото тримесечие на 2011 г. само 7 % от центрите (и 35 % от общото потребление) се предлагат на пазара (18 % за големите небитови центрове, 15 % за малките небитови центрове и 5—6 % за останалите центрове), като останалите 93 % се предлагат по регулирани тарифи. По-голямата част от центрите, които ползват регулирани тарифи, са потребители на EDF.
- (49) По-конкретно, чрез атомните си електроцентрали (АЕЦ) EDF осигурява цялото производство на ядрена електроенергия, което неизменно съставлява над 75 % от общо произвежданата във Франция електроенергия. Освен това EDF експлоатира основните концесии за електроенергия от водноелектрически централи (ВЕЦ), а развитието на нови водноелектрически мощности достига естествения си предел. Производствените мощности на АЕЦ, изградени преди либерализирането на пазарите на равнището на ЕС, са твърде стандартизирани (най-вече съществува една-единствена технология за технологичните равнища (paliers), които съответстват на различните инсталирани мощности: 900—1 600 MW) — и по тази причина могат да се реализират икономии от мащаба в областта на поддръжката, инвестициите, обучението и разпределението на персонала и т.н. — и до голяма степен намалени до средни производствени разходи, които са много по-ниски от тези на другите класически технологии.

⁽¹⁾ Решение на *Autorité de concurrence* (Орган по конкуренцията) № 11/D-09 от 8 юни 2011 г.

(50) В действителност структурата на общите разходи за ядрена електроенергията се характеризира със значително ниво на фиксирани разходи (сред които амортизацията на централите, разходите за преработка и складиране на отпадъците, разходите за извеждане от експлоатация) и с относително ниски променливи разходи (по-специално за гориво). За пример — общите разходи за произвежданата в Европа електроенергия от природен газ (68 EUR/MWe) и от въглища (61 EUR/MWe) надвишават съответно със 76 % и с 59 % тези за ядрената електроенергията (39 EUR/MWe). Освен това променливите разходи за гориво са по-определящи от общите разходи при определянето на цените на пазара на едро от пределния разход за електроенергията. Всъщност тези променливи разходи представляват средно 28 % от съответните общи разходи за централите, работещи с въглища, 70 % за централите, работещи с газ, и само 16 % за електроцентрали с ядрен горивен цикъл⁽²⁾.

(51) Така, що се отнася до френския пазар, CRE е пресметнала през 2011 г., че цената, която е отговаряла на икономическите условия за дългосрочна експлоатация на атомните производствените мощности на EDF, е била между 36 и 39 EUR/MWh при оперативни разходи от 25 EUR/MWh⁽³⁾. Фактът, че EDF разполага с ядрена електроенергия с такава разлика на пределните разходи, предоставя на предприятието много сериозно предимство спрямо конкурент, който произвежда електроенергия в топлоелектрически централи (ТЕЦ) или от възобновяеми енергийни източници.

(52) Поради взаимосвързаността между съседните държави членки цената на едро на електроенергията във Франция се определя на регионално равнище (общо („plaque“) за Франция/Германия/Бенелюкс). Като цяло тя се определя на по-високо от равнището на електроенергията от ядрен произход — според експлоатационните разходи на централите, работещи с газ и с въглища — което предоставя конкурентно предимство на атомните електроцентрали под формата на доход при определянето на цените. Нито един действителен или потенциален конкурент не се ползва от подобни условия и не би могъл до няколко десетилетия да разполага с производствени мощности с ниски разходи, каквито са значителен дял от мощностите от атомни и водноелектрически централи на EDF.

Размяна на писма между Комисията и френските органи

(53) Предвид съществуващото положение, на 15 септември 2009 г. френският министър-председател, от една страна, и комисарите по конкуренцията и по енергетиката, от друга страна, размениха писма относно принципите на проект за реформа на френския пазар на електроенергия, в който по-специално се предвижда:

- а) бързо премахване на тарифите за връщане и постепенно премахване на регулираните тарифи за големите и средните предприятия с цел пълно премахване до 2015 г.;

⁽²⁾ Вж. „Coûts prévisionnels de production d'électricité“ („Предвидими разходи за производство на електроенергия“), AEN-IEA, издание 2010 г., средни стойности с актуализация от 5 %.

⁽³⁾ Становище на КЕР от 5 май 2011 г., стр. 5.

б) механизъм „за регулиран достъп до историческото производство на ядрена електроенергия“, чрез който EDF се задължава да продава на регулирана според разходите цена една част от производството си на ядрена електроенергия (от около 25 % с таван 100 TWh) на конкурентите си на пазара на дребно на електроенергия, за да се стимулира конкуренцията на този пазар. По този начин конкурентите на EDF ще бъдат в състояние да предложат цени, сравними с тези на EDF, което би трябвало да даде възможност за действителна конкуренция, както и да направи излишно поддържането на регулирани тарифи.

Реформа на френския пазар на електроенергия

- (54) За да изпълни поетите от Франция ангажменти, френското правителство е назначило експертна комисия под председателството на г-н Paul Champсаur, на която е възложено да изготви предложения за организиране на пазара на електроенергия. С предложенията се поставят основите на Закон № 2010-1488 относно новата организация на пазара на електроенергия, приет на 7 декември 2010 г. ⁽¹⁾, и на Указ № 2011-466 от 28 април 2011 г. ⁽²⁾ за прилагането му.
- (55) В Закон № 2010-1488 се уточнява, че тарифите за връщане се премахват от 1 юли 2011 г., докато „жълтите“ и „зелените“ стандартни тарифи трябва да се премахнат през 2015 г. Със Закон № 2010-1488 беше изменен и Закон № 2000-108 от 10 февруари 2000 г. относно модернизацията и развитието на обществената услуга за електроенергия, като се въвежда член 4-1, в който се предвижда, че считано от 1 юли 2011 г. и за срок от 15 години алтернативните доставчици на електроенергия имат право на регулиран достъп до историческото производство на ядрена електроенергия за общ обем, който не може да надвишава 100 TWh, т.е. около 25 % от историческото производство на ядрена електроенергия. Цената на регулирания достъп до историческото производство на ядрена електроенергия на първо време се определя от правителството след становище на CRE. В член 4-1, параграф VII се посочва, че за да се осигури справедливо възнаграждение за EDF, цената трябва да бъде представителна за икономическите условия на електроенергийното производство от неговите АЕЦ за срока на действие на механизма. Цената на регулирания достъп до историческото производство на ядрена електроенергия следва да отчита следните елементи:
- а) възвръщаемост на капитала, като се отчита характерът на дейността;
 - б) експлоатационните разходи;
 - в) инвестиционните разходи за поддръжка или необходимите разходи за удължаването на срока на разрешителното за експлоатация;
 - г) предвидимите разходи, свързани с дългосрочната експлоатация на АЕЦ.
- (56) С постановление на министъра на енергетиката през май 2011 г. цената на регулирания достъп до историческото производство на ядрена електроенергия бе определена на 40 EUR/MWh от 1 юли 2011 г., така че потребител,

който ползва тарифата за връщане към 30 юни 2011 г., да може да получи предлагане на пазара според цената на достъп (на едро) на същото равнище като цената на дребно. С друго постановление цената на регулирания достъп до историческото производство на ядрена електроенергия за 2012 г. бе определена на 42 EUR/MWh ⁽³⁾. Правителството посочи, че приетото ценово равнище за 2011 г. е вследствие на необходимостта да се осигури приемственост между цените на едро и тарифата за връщане. За 2012 г. правителството обоснова ценовото равнище чрез отчитането на очакваните инвестиции, необходими за засилване на сигурността на атомните електроцентрали след инцидента във Фукушима.

- (57) От 8 декември 2013 г. цената на регулирания достъп до историческото производство на ядрена електроенергия ще се определя от CRE. С указ на Държавния съвет трябва да се уточнят условията, съгласно които CRE ще определя цените за достъп.
- (58) Първият период за предоставяне на регулиран достъп до историческото производство на ядрена електроенергия започна на 1 юли 2011 г. 32 доставчици са подписали рамково споразумение с EDF и между 1 юли 2011 г. и 30 юни 2012 г. трябва да бъде предоставена енергия в размер на 61,3 TWh регулиран достъп до историческото производство на ядрена електроенергия. За 2011 г. е определен обем от 84,4 % регулиран достъп до историческото производство на ядрена електроенергия за доставчиците — конкуренти на EDF. Този обем представлява частта на историческото производство на ядрена електроенергия от общото потребление на крайните потребители в континентална метрополна Франция.
- (59) През януари 2012 г. френският министър-председател, от една страна, и комисарите по конкуренцията и по енергетиката, от друга страна, отново разменят писма, в които се уточняват ангажиментите на Франция по две допълнителни точки:

— взетите решения след лятото на 2012 г. относно регулираните тарифи ще дадат възможност да се намали — спрямо 2012 г., а след това всяка следваща година спрямо предишната — разликата между добавянето на разходите и регулираната тарифа,

— равнището на цената на регулирания достъп до историческото производство на ядрена електроенергия няма да се промени, докато указът за определяне на метода за изчисляване на цената на регулирания достъп до историческото производство на ядрена електроенергия не влезе в сила, като е предвидено указът да бъде публикуван най-късно до 7 декември 2013 г.

III. ОБОБЩЕНИЕ НА СЪМНЕНИЯТА, ИЗРАЗЕНИ ОТ КОМИСИЯТА В РЕШЕНИЯТА ЗА ОТКРИВАНЕ И ЗА РАЗШИРЯВАНЕ НА ОФИЦИАЛНАТА ПРОЦЕДУРА ПО РАЗСЛЕДВАНЕ

- (60) В решението си за откриване, а впоследствие и в решението си за разширяване на официалната процедура

⁽¹⁾ JORF № 0284, 8 декември 2010 г., стр. 21467.

⁽²⁾ JORF № 0100, 29 април 2011 г., стр. 7472.

⁽³⁾ Постановления, публикувани в JORF № 0117, 20 май 2011 г., стр. 8792 и 8793.

по разследване, Комисията счете, че за „зелените“ и „жълтите“ стандартни регулирани тарифи и тарифите за връщане отговорността се носи от френската държава, тъй като са били въведени и преразглеждани посредством приети от нея законови и подзаконови актове. Тези тарифи са включвали ресурси под контрола на държавата, било то ресурси на EDF под контрола на държавата или специфични вноски под контрола на определена от нея институция — банката Caisse des dépôts et des consignations.

- (61) Тъй като регулираните тарифи са предоставяли икономическо предимство спрямо пазарните цени в полза на предприятията, снабдявани с електроенергия по тези тарифи, и присъстващи във всички икономически отрасли, отворени за конкуренцията и търговията между държавите-членки, тарифите са изглеждали подобни на схемите за помощ, които могат да нарушат конкуренцията и да засегнат търговията между държавите-членки по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС.
- (62) В тези решения Комисията също така изрази съмнения относно съвместимостта на стандартните тарифи и тарифите за връщане с вътрешния пазар.
- (63) По-специално Комисията счете, че предвидените в член 107, параграф 2 от ДФЕС изключения изглеждат не са били приложими, тъй като помощите не се предоставят на отделни потребители, не са предназначени за отстраняване на щети, причинени от природни бедствия или други извънредни събития, нито са предоставени на икономиката на отделни региони на Федерална република Германия, които са засегнати от разделението на Германия.
- (64) Предвидените изключения в член 107, параграф 3, букви а), б) и г) от ДФЕС също не изглеждат да са били приложими. В действителност освен при извънредни обстоятелства, каквито не изглеждат да са налице в настоящия случай, член 107, параграф 3, буква а) не разрешава оперативна помощ. Също така помощите не са предназначени за насърчаване изпълнението на важен проект от общоевропейски интерес или за преодоляването на сериозни затруднения в икономиката на държава-членка, нито за насърчаване на културата и опазване на културното наследство.
- (65) Член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС предвижда възможността за разрешаване на помощи, които имат за цел да улеснят развитието на някои икономически дейности или на някои икономически региони, доколкото тези помощи не засягат по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес. Комисията отбеляза, че разглежданите помощи не биха могли да бъдат разрешени в съответствие с насоките и рамките, които разясняват прилагането на разпоредбите на този член.
- (66) Комисията също така изрази съмнения по отношение на факта, че тези тарифи, приложими към средните и големите предприятия, могат да представляват компенсация за предоставянето на услуга от общ икономически интерес по смисъла на член 106, параграф 2 от ДФЕС.
- (67) В решението си за разширяване на официалната процедура по разследване Комисията счете, че изразените съмнения в решението ѝ от 2007 г. по отношение на съвместимостта с вътрешния пазар на елемента на

държавна помощ, който първоначално е съдържала системата на тарифите за връщане, се отнасят също за елемента на помощ, който съдържа системата на тарифите за връщане, изменена с член 166 от Закон № 2008-776.

IV. МНЕНИЯ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

- (68) Голям брой доставчици и потребители представиха мненията си на Комисията.

Доставчиците

- (69) С писмо от 14 август 2007 г. Poweo посочва, че споделя анализа на Комисията по отношение на наличието на държавна помощ. По отношение на наличието на едмство предприятието потвърждава, че стандартните тарифи представляват предимство спрямо условията за доставка на пазара на едро, спрямо тарифата за връщане и спрямо търговските предложения на EDF. Тарифите за връщане са предимство спрямо условията за доставка на пазара на едро. По отношение на избирателния характер Poweo добавя, че упражняването на правото на допустимост за пазарната тарифа е необратимо (потребителят повече не може да се върне към регулираната тарифа). Освен това стандартните тарифи и тарифите за връщане насърчават предприятията да потребяват електроенергия в ущърб на други източници на енергия. С писмо от 25 юни 2009 г., като споделя мнението си по решението за разширяване на официалната процедура по разследване, Poweo предоставя допълнителни данни за начина на изготвяне на ценовите си предложения.
- (70) В писмо от 21 септември 2007 г. ENEL счита, че историческите тарифи са прекалено ниски, както и че тарифите за връщане ощетяват алтернативните оператори. Предприятието добавя, че новите центрове са имали право на исторически тарифи въпреки становището на Държавния съвет на Франция по този въпрос. С писмо от 27 май 2009 г. ENEL добавя, че „зелената“ и „жълтата“ регулирана тарифа са по-ниски от пазарните тарифи и не са следвали варирането на последните, като по този начин възпрепятстват развитието на всякаква конкуренция. Освен това компенсацията в полза на доставчиците, предвидена в механизма на тарифата за връщане, е недостатъчна, тъй като увеличава предимството за потребителите. Накрая, тарифата за връщане не позволява на доставчиците да покриват производствените и търговските си разходи, нито да си възвърнат в достатъчна степен инвестирания капитал. Тарифата е възпрепятствала развитието на конкуренцията на френския пазар.
- (71) С писмо от 19 септември 2007 г. Electrabel излага мнението си, че помощта предоставя предимството на някои доставчици на електроенергия. Според Electrabel плащаната на някои доставчици компенсация не зависи от разликата в оборота между договорната цена и тарифата за връщане, а се изчислява в зависимост от разходите за снабдяване на доставчика. По този начин не съществува никаква връзка между загубата на приходи за доставчика и получената компенсация, която би трябвало да компенсира тази пропусната печалба. Що се отнася до наличието на услуга от общ икономически интерес, с която са натоварени потребителите, които са действителните ползватели на тарифата за връщане, според Electrabel това наличие не е доказано. В писмото си от

26 юни 2009 г. Electrabel добавя, че тарифата за връщане води до изготвянето на уеднаквени предложения за доставчиците на електроенергия и не им дава възможност за по-гъвкаво поведение в това отношение. Почти всички потребителски центрове на Electrabel са поискали да се ползват от тарифата за връщане. Тя е довела до постепенно отстраняване на алтернативните доставчици в полза на EDF, тъй като при еднакви тарифи потребителите често предпочитат EDF. Electrabel смята, че е налице предимство за доставчиците на електроенергия в ущърб на другите видове енергия като природния газ. Що се отнася до тарифата за връщане, тя има избирателен характер, доколкото възможността да се ползва зависи от датата на допустимост на центъра, а самата дата зависи от големината на центъра.

- (72) Друго предприятие, поискало поверително третиране, счита, че регулираните тарифи са държавна помощ в полза на EDF, тъй като синята тарифа е по-висока от пазарната тарифа. Понеже EDF получава фактически монопол за прилагането на тези тарифи, това му носи гарантиран доход. Едно от дъщерните дружества на въпросното предприятие не е успяло да навлезе на френския пазар поради тарифите за връщане. Навлизането на пазара вече е било затруднено поради равнището на тарифите на едро и останалите разходи (по-специално тарифата за достъп до мрежата) за потребителите, които се ползват от „зелената“ и „жълтата“ тарифа. Тарифата за връщане е създавала допълнително затруднение поради своето равнище.

Потребители

- (73) В мнението си от 13 август 2007 г. UNIDEN (Union des industries utilisatrices d'énergie — Съюз на промишлените отрасли, използващи електроенергия) счита, че несъвършеното функциониране на пазара налага регулираните тарифи. Временните тарифи не представляват държавни ресурси, тъй като позволяват на алтернативните оператори да получат достъп до ядрена и водноелектрическа енергия, с каквито те не разполагат, като същевременно осигуряват покриване на разходите на историческите оператори. Избирателният характер не е потвърден, тъй като структурата на тарифите отговаря на тази на действителните разходи по категория потребители.
- (74) На 28 май 2009 г. в мнението си относно решението за разширяване на официалната процедура по разследване UNIDEN оспорва анализа на Комисията относно избирателния характер на тарифите, тъй като според UNIDEN тя не отчита разликите в разходите за доставка между сегментите на потребителите. Разграничението между прилагането на текущата тарифа за връщане по договор и подписването на договор, пряко свързан с тарифата за връщане, макар и да изглежда логично, всъщност е погрешно. В действителност цената представлява само един елемент от общата икономическа стойност на договор за доставка. Освен това потребителите ценят стабилността и прозрачността на плащаната от тях цена за снабдяването им с електроенергия. Противно на посоченото в решението за разширяване на официалната процедура по разследване, тарифата за връщане е била наложена на потребителя, при това независимо от неговото искане. В действителност има конкретни примери за неудовлетворени искания за договори след юни 2010 г. и за потребители, които не са искали

непременно прилагането на тарифата за връщане. Следователно изчисляването на евентуално „икономическо предимство“ е немислимо, тъй като механизмът е бил наложен на потребителите. По отношение на първия период на прилагане на тарифата за връщане позоваването на избирателния характер изглежда трудно, тъй като механизмът е бил ограничен до потребителите, подали искане преди 30 юни 2007 г. В действителност всеки потребител е разполагал с 6 месеца, за да вземе решение, което да му гарантира сигурност и прозрачност на цените за 2 години. Освен това да не се позволяват двупосочни промени при управлението на тарифите за връщане е разумна мярка, която цели единствено да възпрепятства арбитражни действия между пазарните цени и тарифата за връщане, доколкото сезонният характер на тарифата за връщане се определя предварително, а тази на пазара се променя непрекъснато.

- (75) Относно финансирането с държавни ресурси, потребителят, който не се е възползвал от очакваното намаление на вноската за обществената услуга за електроенергия, според UNIDEN се е възползвал от държавна помощ, дори и въпросната вноска да е финансирала компенсирането на тарифата за връщане. Що се отнася до вноската на производителите на ядрена или водноелектрическа енергия, следва да се отбележи, че нейното равнище е значително по-ниско от разликата между цената на енергията по тарифата за връщане и цената на енергията по „зелената“ тарифа или по тарифата, предвидена със „свободните“ договори, които са свободно предоставени от производителите. UNIDEN заключава, че с тази вноска всъщност само се удържа реализираната от тези производители „свръхпечалба“ вследствие на въвеждането на системата на тарифите за връщане.

- (76) CLEEE (Comité de liaison des entreprises ayant exercé leur éligibilité — Комитет за връзка между предприятия, упражнили правото си на допустимост) с писмо от 16 август 2007 г. посочи, че френският пазар на електроенергията е функционирал неефективно, както и че практикуваните на свободния пазар цени не са отразявали производствените разходи. Пазарната цена, приета от Комисията за референтна, според него е била изкривена. Тарифата за връщане не е била финансирана с държавни ресурси, а от потребителите и производителите, които реализират марж на печалба с продажбите по тарифата за връщане. Тъй като тарифата за връщане е била отворена за всички, CLEEE оспорва нейния избирателен характер. С писмо от 2 юни 2009 г. CLEEE добавя, че тарифата за връщане не е представлявала предимство, тъй като единствено е ограничавала неблагоприятните последици за потребителите, които са се отказали от регулираните тарифи и не са могли да се върнат към тях. CLEEE счита, че пазарната цена не може да бъде приета за показател, за да се установи наличието на икономическо предимство, тъй като тя е резултат от неадаптирани или нарушени пазарни механизми. CLEEE оспорва, че тарифата за връщане има избирателен характер, тъй като според него тя е отворена за всички потребители, упражнили правото си на допустимост, и не облагодетелства нито един център, предприятие, отделен сектор или географска област.

- (77) CLEEE подчертава структурата и равнището на тарифата за връщане и разяснява основното разграничение между профила на потребление и обема на потребление. Според CLEEE частите от тарифата за връщане, които отговарят на

постоянна доставка на електроенергия с постоянна мощност („parts rubans“), са съвсем идентични — противно на данните, с които е разполагала Комисията. Тарифата за връщане не предоставя предимство на най-големите потребители на електроенергия в ущърб на най-малките. CLEEE оспорва, че тарифата за връщане трябва да се счита като произтичаща от държавни ресурси, както и че е установено условието за засягане на търговията, по-специално защото Комисията не установява, че тарифата за връщане е по-ниска от себестойността, нито че потребителите, които ползват тарифата за връщане, купуват електроенергията си по-евтино от конкурентите си в Европа, които все още ползват често регулираните тарифи. CLEEE добавя, че тарифата за връщане (ако се предположи, че представлява държавна помощ, какъвто не е случаят според CLEEE) е съвместима с Договора. В действителност в член 30-1 от Закона от 9 август 2004 г. относно обществената услуга за електроенергия и газ и относно предприятията за електроенергия и газ тарифата за връщане се определя като услуга от общ икономически интерес, наложена на предприятията от електроенергийния сектор. CLEEE припомня до каква степен тази мярка е била необходима за защитата на потребителите, упражнили правото си на допустимост, и същевременно е била пропорционална и не е засягала търговията в прекомерна степен.

- (78) С писмо от 20 юли 2009 г. SNC Paris Voltaire счита, че финансирането на равномерното географско разпределение на доставката на електроенергия на територии, които не са взаимосвързани, чрез вноската за обществената услуга за електроенергия, представлява държавна помощ.

V. МНЕНИЕ НА ФРАНЦИЯ

- (79) В мнението си относно решението за откриване на процедурата френските органи оспорват направения от Комисията анализ.

Коментари относно стандартните тарифи

- (80) По отношение на наличието на предимство Франция счита, че:
- евентуалната разлика между равнището на стандартните тарифи и цените, наблюдавани на борсите на електроенергия, по-специално на Powernext, очевидно е конюнктурна (между 1999 г. и 2004 г. тези цени са били по-ниски от регулираните тарифи);
 - позоваването на цените на борсите на електроенергия е неуместно, доколкото предприятията купуват много електроенергия извън борсата, и наблюдаваните цени на Powernext не са подкрепени от основните икономически принципи, които определят естеството на сделките между купувачите и производителите на електроенергия.
- (81) Предвид тези две причини Франция заключава, че стандартните тарифи не представляват предимство за ползващите ги предприятия.
- (82) Освен това френските органи оспорват избирателния характер на стандартните тарифи и твърдят, че е логично и икономически последователно стандартните тарифи да нямат еднакви финансови последици (в парично изражение) за един голям потребител и един малък потребител на електроенергия, както и разходите, да не са пропорционални на обема на потреблението поради различните разходи за средствата за производство.

Според Франция нормативната уредба на стандартните тарифи представлява обща мярка за регулиране на цените, приложима към всички предприятия потребители на електроенергия, които не са избрали да упражнят правото си на допустимост и да получат достъп до свободния пазар.

- (83) Френските органи оспорват довода за използване на публични ресурси поради две причини:
- стандартните тарифи не водят до използването на бюджетни или данъчни ресурси и не са възпрепятствали EDF да постигне положителни резултати;
 - стандартните тарифи, които отразяват основните принципи на пазара на електроенергия и разходите за производствените мощности на EDF, представляват точното равнище на цените за продажба на електроенергия и следователно не могат да се считат за пропусната полза за EDF.
- (84) Франция добавя, че тъй като не е налице нарушаване на конкуренцията, трансграничната търговия не може да бъде засегната.

Коментари относно тарифата за връщане

- (85) Франция твърди, че тарифата за връщане не представлява държавна помощ.
- (86) Според Франция тарифата за връщане е съставена само чрез увеличение на стандартните тарифи, като цялостната структура на последните е запазена. Тъй като понятието за предимство спрямо крайните потребители, които разполагат с нерегулирани предложения, не е уместно в рамките на стандартните тарифи, то не е уместно *a fortiori* в рамките на тарифата за връщане. Също така липсата на освобождаване от разходи за крайните потребители, които получават доставка по стандартните тарифи, непременно означава и липса на освобождаване от разходи за онези, които получават доставка по тарифата за връщане.
- (87) Според френските органи нормативната уредба на тарифата за връщане представлява обща мярка за регулиране на цените, приложима към всички предприятия потребители на електроенергия.
- (88) Френските органи оспорват, че е имало финансиране с публични ресурси. В действителност отговорността на държавата за мярката в смисъл, че е наложена със закон, не е достатъчна за характеризиране на мярката като прехвърляне на публични ресурси. По-конкретно частта от компенсацията, която се поема от крайните потребители чрез вноската за обществената услуга за електроенергия, изключва връзката с публичните ресурси. Поради това френските органи считат, че използването на част от приходите от вноската за обществената услуга за електроенергия за финансиране на инструмента за компенсация на доставчиците, ползващи се с тарифата за връщане, не следва да се смята, че включва прехвърляне на публични ресурси. Другата част от компенсацията се финансира от вноската, удържана от производителите на ядрена и водноелектрическа енергия, независимо дали имат публичен или частен статут, които разполагат със значителни средства за производство на електроенергия (таван от 2 000 MW) и се характеризират с ниски разходи и висока степен на амортизация. Тази вноска не означава, че трябва да се счита, че е налице пряко или косвено прехвърляне на публични ресурси.

- (89) Франция се позовава на решението „PreussenElektra AG“, постановено от Съда по дело C-379/98 (точка 58) (1): „в съдебната практика е прието, че единствено предимствата, предоставени пряко или непряко чрез държавни ресурси, се считат за помощи по смисъла на член 92, параграф 1 от Договора“. В този смисъл може да се констатира, че няма пряка или непряка връзка между механизма (операциите по плащане или възстановяване) и публичните ресурси, дори чрез участието на Caisse des dépôts et consignations. В действителност ролята на Caisse des dépôts et consignations е напълно прозрачна. В нито един момент Caisse des dépôts et consignations няма и най-малката компетентност да определя размера или предназначението на възстановените и преразпределените суми. Тези суми се осчетоводяват в отделна сметка и не могат да се объркат с ресурси, по отношение на които Caisse des dépôts et consignations упражнява правомощие за управление. Участието на Caisse des dépôts et consignations е гаранция за улеснението и прозрачността в отношенията между допринасящите за компенсацията и тези, които се ползват от нея.
- Коментари относно мненията на трети страни*
- (90) Франция представи коментарите си относно мненията на трети страни на 31 януари 2008 г. Тя припомня, че наблюдаваните на борсите за електроенергия цени не могат да се приемат за референтни. В действителност наблюдаваните цени на борсите за електроенергия във Франция следва да отразяват производствените разходи на електроенергия в Германия, независимо дали тази електроенергия се доставя във Франция или не. В този смисъл Франция отбелязва, че не се доставя цялото количество на продадената на борсите електроенергия: около 10 % от продадените количества на фючърския пазар на Powernext са действително доставени. Франция добавя, че наблюдаваните на борсите за електроенергия цени не отразяват цените от текущите договори на крайните потребители.
- (91) Франция твърди, че в рамките на механизма за компенсация за тарифата за връщане свръхкомпенсацията не е възможна. Тя припомня, че механизмът е бил изготвен след широко съгласуване с всички участващи страни в резултат на активен стремеж към максимално ограничаване на ефектите на възползване и на конюнктурни последици, при това под контрола на CRE. Механизмът функционира по следния начин: всеки доставчик, който снабдява краен потребител по тарифата за връщане, може да получи компенсация. Компенсацията е разликата между приходите му по тарифата за връщане (в EUR/MWh) и разходите му за доставка. При все това последните са ограничени от теоретични разходи за доставка, определени спрямо наблюдаваните цени на борсите за електроенергия (става въпрос приблизително за средна величина, претеглена чрез различните цени, наблюдавани на борсите за електроенергия). Таванът на разходите за доставка за година N стават известни с точност едва в края на същата година N. Изглежда е трудно да се изгради стратегия, която наистина да може да позволи свръхкомпенсация. Дори ако се предположи, че даден оператор успее да изготви подобна стратегия, тя би била санкционирана от CRE — организацията, която отговаря за прилагането на механизма.
- (92) Френските органи считат, че ако Комисията стигне до заключението, което те оспорват, че стандартните тарифи и тарифата за връщане представляват помощ, тази помощ би следвало да се счита за съвместима съгласно член 106, параграф 2 от ДФЕС, като се има предвид член 3, параграф 2 от Директива 2003/54/ЕО. Също така според френските органи на основание член 107, параграф 3 от ДФЕС тези тарифи би следвало да се считат за помощи, съвместими с вътрешния пазар, с мотива, че те коригират пазарна неефективност. При всички положения стандартните тарифи би следвало да се определят като съществуващи помощи, тъй като са отпреди либерализацията на пазара на електроенергия. Накрая, ако Комисията отказва да счете стандартните тарифи като съществуваща помощ, френските органи смятат, че с основание биха се позовали на принципите за оправдани правни очаквания и правна сигурност.
- Коментари относно разширяването на официалната процедура по разследване*
- (93) Френските органи поддържат анализа, представен в отговор на решението за откриване на официалната процедура по разследване. По отношение на наличието на предимство те посочват, че дори да се предположи, че наблюдаваните на борсите за електроенергия цени могат да се считат за подходяща референтна стойност за разлика от периода 2004—2007 г., пазарните цени са на същото равнище като тарифата за връщане през 2009 г.
- (94) По отношение на избирателния характер те изтъкват, че тарифата за връщане цели да се избегне арбитраж между една регулирана система и пазарните цени. Тарифата за връщане въобще няма избирателен характер — това е обща мярка: заинтересованите страни трябва да я вземат предвид при избирането от предложенията за доставка на електроенергия. В този смисъл френските органи припомнят, че Съдът счита, че държавна мярка, която предоставя изгода без разлика между всички предприятия, разположени на националната територия, не може да представлява държавна помощ. Франция добавя, че различните таксувания по тарифата за връщане се основават на обективни и технически критерии, които впрочем са същите като тези за стандартната тарифа.
- (95) Според Франция понятието за избирателен характер трябва да се анализира в светлината на предложения от пазара цялостен пакет от условия за всички предприятия. То е подходящо и работещо само ако анализираният механизъм представлява окончателно предимство в полза на дадена категория пазарни субекти в ущърб на останалите категории. Настоящият случай обаче не е такъв. Ако останалите предприятия като цяло не са сключили договори за тарифата за връщане, то е защото са разполагали с условия за доставка на по-изгодни пазарни цени. Те в никакъв случай не са били ошетени от наличието на този механизъм. Избирателният характер може да се анализира само от гледна точка на естеството на засегнатите предприятия: всяко от тях изготвя собствена стратегия, като в зависимост от присъщите му характеристики използва по най-добрия начин предложените възможности по отношение на разходите за доставка. Налага се изводът, че тарифата за връщане е избрана от всички категории предприятия. Нито една категория не е изключена.

(1) Решение от 13 март 2001 г., Recueil 2001, стр. I-02099.

- (96) По отношение на наличието и участието на публични ресурси, в отговор на точка 77 от решението за разширяване на официалната процедура по разследване Франция посочва, че частната група GDF Suez, която разполага с 3 000 MW водноелектрическа енергия на конкурентна цена (около 30 EUR/MWh с включени данъци), не е компенсирана. От друга страна, EDF и GDF Suez, макар да са с различен статут, все пак се третират при същите условия по отношение на финансирането на механизма на тарифата за връщане. Френските органи опровергават факта, че са използвани публични ресурси с мотива, че EDF участва във финансирането на механизма.
- (97) По отношение на засягането на търговията и конкуренцията френските органи припомнят, че Комисията е тази, която трябва да докаже действителното засягане на конкуренцията, като вземе предвид предприятия в точно същото фактическо и правно положение. Във всеки случай тарифата за връщане не променя предишното състояние на фактите, при което предприятията на френския пазар са били в състояние да извличат полза от конкурентоспособността на френските мощности за производство на електроенергия, главно от ядрени източници.

VI. ОЦЕНКА НА МЕРКИТЕ — НАЛИЧИЕ НА ДЪРЖАВНА ПОМОЩ

- (98) Член 107, параграф 1 от ДФЕС гласи, че: „Освен когато е предвидено друго в Договора, всяка помощ, предоставена от държава-членка или чрез ресурси на държава-членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите-членки, е несъвместима с вътрешния пазар.“
- (99) По смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС държавна помощ е налице, когато дадена мярка предоставя преимущество на определени предприятия или производството на някои стоки, когато тази мярка има избиращ характер, когато е финансирана с държавни ресурси и когато засяга или заплашва да засегне конкуренцията и търговията между държавите-членки.
- (100) Комисията анализира наличието на елемент на държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС в полза на небитовите потребители, ползващи се от едната от двете тарифни системи, предмет на настоящата процедура. От друга страна, по отношение на стандартните тарифи Комисията ограничи своето разследване до периода, който започва от 1 юли 2004 г., датата на либерализирането на пазара на електроенергия. В действителност на тази дата всички небитови клиенти получават право на допустимост в приложение на Директива 2003/54/ЕО. Преди това само малък брой предприятия са били допустими.

Избиращ характер

- (101) За да бъде счетено, че дадена мярка за помощ има избиращ характер съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС, тя трябва да насърчава определени предприятия или производството на някои стоки, тъй като по този начин тя се разграничава от общите мерки, приложими към всички сектори на икономиката.

(102) Според Комисията фактът, че стандартните тарифи и тарифите за връщане по принцип са приложими към всички предприятия потребители на електроенергия, не води до заключението, че тези мерки са общи мерки. В действителност, за да се квалифицират като общи, разглежданите мерки трябва да са приложими към всички предприятия, а не само към тези, които консумират електроенергия, някои от които могат да дадат приоритет на това потребление в сравнение с други предприятия, които използват други източници на енергия.

(103) Всъщност разглежданите тарифни мерки имат избиращ характер по отношение на това, че облагодетелстват консумиращите електроенергия предприятия в сравнение с тези, които използват изкопаеми енергийни източници като въглища, петрол и вторични продукти от него и в известна степен газ, независимо от факта, че цените на последния също са регулирани. Освен това такива тарифни мерки фактически насърчават предприятията с по-голямо потребление на електроенергия, доколкото получаваното по този начин предимство неизбежно е придружено с нарастване на потреблението на електроенергия.

(104) Освен това има наличие на избиращ характер между предприятията потребители на електроенергия вследствие на въведените правила, които определят категориите предприятия, които могат или не да ползват регулираните тарифи. Необратимият характер на упражняването на правото на допустимост между пазарните тарифи и регулираните тарифи, предвидено в член 66 от Закон № 2005-781 от 13 юли 2005 г., съдържа очевиден елемент на избиращ характер: предприятията, избрали да преминат към пазарна тарифа, вече не могат да се върнат към стандартните тарифи. Освен това прилагането на критерии, каквито са сроковете за упражняване на правото на допустимост или тези за подаване на искане за доставка по тарифна система, допълнително ограничава ползването на тарифите от определени предприятия посредством изключването на други.

(105) Предвид горепосоченото Комисията заключава, че „жълтите“ и „зелените“ стандартни тарифи и тарифите за връщане имат избиращ характер съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС по отношение на това, че се прилагат само към предприятия потребители на електроенергия, дори и да се прилагат към голям брой предприятия, които експлоатират над 400 000 центъра на потребление на електроенергия във Франция. В действителност нито големият брой предприятия ползватели, нито разнообразието от сектори, към които принадлежат тези предприятия, не позволяват дадена държавна мярка да се счита за обща мярка.

(106) Именно на етапа на оценката на съвместимостта на тарифите с вътрешния пазар, а не по време на оценката на техния избиращ характер следва да се разгледа прилагането им към обширни сегменти от сектори на икономиката, които са се възползвали от тях и продължават да го правят.

Икономическо предимство

(107) Съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС предимство е налице, ако дадена държавна мярка позволява на дадено предприятие да не извършва разходи, пред които е

обичайно изправено при отсъствието на мярката. Доставките на електроенергия при преференциални условия в резултат на национално законодателство могат да попаднат в приложното поле на посочения член, тъй като плащането на доставките на електроенергия очевидно е текущ разход, който е обичаен за предприятията. Следователно трябва да се анализира дали разглежданите мерки водят до облекчаване на тези разходи.

Сравнение с референтните пазарни цени

- (108) Комисията направи анализи на това дали стандартните тарифи и тарифите за връщане са предоставяли възможност на ползвателите им да получават доставки на електроенергия на по-изгодна цена от тази при тяхното отсъствие, т.е. на пазарни цени. Както впрочем изглежда се потвърждава от министерското постановление от 22 декември 2008 г., цените на доставяната електроенергия на свободния пазар до голям или среден по размер център на потребление би трябвало, при липсата на тарифата за връщане, до голяма степен да съответстват на комбинация от цените на фючърните договори за базово и върхово потребление, наблюдавани на пазара на едро, като тази комбинация е свързана с профила на потребление на въпросния център.
- (109) От 2006 г. стандартните тарифи са коригирани периодично, както може да се проследи в таблица 1. Между януари 2004 г. и януари 2012 г. „жълтите“ стандартни тарифи са нараснали с 21 %, а „зелените“ — с 23,8 %. При все това увеличенията не са осигурили покриването на производствените разходи с частта „доставка“ от стандартните тарифи. В действителност при сравнението на данните от таблица 2 с пазарните цени, описани в точки 43—45, става ясно, че от 2004 г. насам частта „доставка“ от „жълтата“ и „зелената“ стандартна тарифа систематично е поне с 25 % под наблюдаваните пазарни цени.
- (110) Що се отнася до „жълтите“ и „зелените“ тарифи за връщане, те са се увеличили съответно с 13 % и 16 % през периода на прилагането им между 2007 г. и 2011 г. По отношение на „зелената“ тарифа за връщане при прегледа на частта „доставка“ спрямо референтните пазарни цени се вижда, че е налице предимство с най-малко 9 % през всяка година от разглеждания период. Що се отнася до „жълтите“ тарифи за връщане, сравнението с цените на доставка за базово потребление показва годишно предимство, което обаче не е систематично. Средно за периода те би трябвало да са с 13 % по-ниски от пазарните цени. Освен това „жълтите“ тарифи се отнасят до средните предприятия, които може да имат по-голямо потребление по време на върховото потребление, като по този начин се подценява сравнението въз основа на договорите за базово потребление.
- (111) В резултат на това систематично за всяка година за стандартните тарифи и „зелените“ тарифи за връщане и средно за „жълтите“ тарифи за връщане през периода им на прилагане, прилагането на разглежданите тарифи е предоставило икономическо предимство на предприятията ползватели, което не биха получили при пазарни условия.

Оценка на положението от регулаторния орган (CRE) и административната юрисдикция (Държавния съвет)

- (112) Резултатите от сравнението с пазарните цени, които показват наличието на икономическо предимство, се потвърждават от становището на CRE по проекта на постановлението от 10 август 2006 г. относно цените на електроенергията. В него CRE е посочила, че частта „доставка“ от стандартните тарифи невинаги е отразявала действителните разходи за доставка, и по-специално е била остатъчна и дори отрицателна за определени потребители, които са ползвали „зелените“ и „жълтите тарифи“⁽¹⁾.
- (113) В становището си от 23 юли 2009 г. относно проекта на указа относно регулираните тарифи за продажба на електроенергия CRE също така посочва, че неотчитането на TURPE (тарифа за използване на обществените електроенергийни мрежи) в регулираните тарифи за продажба до момента механично е водело до появата на „тарифни дупки“ („trappes tarifaires“), т.е. положения, при които частта „производство“ в една тарифа, получена чрез приспадане от тези тарифи с всички включени разходи на действащата TURPE и на разходите за пазарна реализация, е значително по-ниска от частта „производство“ за покриване на производствените разходи.
- (114) Ето защо в становището си от 10 август 2009 г. относно тарифите за електроенергия CRE посочва, че при действащите от август 2008 г. тарифи 222 000 центъра, една част от които ползват „жълтата“ или „зелената“ тарифа, с потребление от 2 200 GWh, попадат в така наречената „дълбока тарифна дупка“, т.е. частта „доставка“ е под 20 EUR/MWh. От централите за лятно потребление, всички от които ползват „жълтата“ и „зелената“ тарифа, 22 000 центъра (с потребление от 1 200 GWh) се намират в „дълбока тарифна дупка“, като при 7 500 от тях с отрицателна част „доставка“.
- (115) Промяната в тарифите от август 2009 г. е дала възможност за намаляване на „дълбоките тарифни дупки“ с 82 % по отношение на брой центрове и обем, като 1 500 центъра все още се намират в „дълбока дупка“. Промяната в тарифите от август 2010 г. е позволила „дълбоките тарифни дупки“ да бъдат почти преодолени и те вече засягат не повече от 300 центъра.
- (116) Изчисленията на CRE показват наличието на много сериозно конкурентно предимство за предприятията, ползващи тарифи за ограничаване на потреблението или за лятно потребление. Очевидно е, че всички центрове, ползващи „жълтата“ и „зелената“ тарифа, чиято част „доставка“ е под 20 EUR/MWh, не биха могли да получат еквивалентна тарифа при обичайни пазарни условия. Това показва още, че стандартните тарифи могат да представляват предимство за значителен брой предприятия.
- (117) Държавният съвет, след внесения от Poweo иск за отмяна на постановлението от 12 август 2008 г. относно цените на електроенергията, с решение от 1 юли 2010 г. счете,

⁽¹⁾ Становище на Комисията за енергийно регулиране от 9 август 2006 г. относно проекта за постановление, свързан с цените на продажба на електроенергия, раздел 2.2, втори параграф. <http://www.cre.fr/imgAdmin/1161595981902.pdf>

че „жълтата“ и „зелената“ тарифа, произтичащи от постановлението от 13 август 2007 г., са били недостатъчни, за да покрият изцяло средните разходи на EDF, и изисква от компетентните министри да приемат ново постановление.

- (118) Френските органи, от своя страна, изтъкват, че евентуалната разлика между равнището на регулираните тарифи за продажба на електроенергия и наблюдаваните цени на борсите за електроенергия, а именно Powernext, явно е била конюнктурна. От последвалите становища на CRE относно регулираните тарифи през годините след откриването на официалната процедура по разследване от Комисията е видно, че това не било така.
- (119) Франция добавя, че позоваването на цените на борсите за електроенергия не е уместно, доколкото по-голямата част от електроенергията си предприятията купуват извън борсата, и наблюдаваните цени на Powernext не са обосновани от основните икономически принципи, които определят естеството на сделките между купувачи и производители на електроенергия. Противно на това Комисията счита, че въз основа на цените на електроенергията на Powernext доставчиците изготвят предложения с пазарни цени.

Показатели, които произтичат от избора на потребителите на пазара

- (120) Фактът, че огромна част от допустимите потребители са избрали да запазят стандартните тарифи или да ползват „жълтата“ и „зелената“ тарифа за връщане, е от значение. Така, към 30 юни 2011 г., датата на премахването на тарифата за връщане, CRE посочи, че от общо 4 907 000 небитови центъра 4 202 000 се снабдяват по стандартните тарифи и 7 220 — по тарифата за връщане. От гледна точка на годишното потребление стандартните тарифи са съставлявали 161 TWh (или 54,6 % от потреблението на небитовите центрове), а тарифата за връщане — 75 TWh (25,4 %). Така, четири години след пълното отваряне на пазара за конкуренцията пазарният дял на предложенията по свободна тарифа са достигали едва 20 %.
- (121) Този анализ се потвърждава от предоставените данни от алтернативните оператори, които са изпратили своите мнения. Electrabel е посочил, че 90,4 % от потребителите му, които преди това са получавали доставки по пазарната тарифа, са избрали тарифата за връщане. Според Electrabel средно за периода на прилагане на тарифата за връщане предимството за потребителя възлиза на средна стойност 11 EUR за MWh. Предприятието Poweo посочва, че през 2007 г. е претърпяло загуба от 33 до 34 EUR/MWh средно за потребител по „жълтата“ тарифа и от 26,6 EUR/MWh средно за потребител по „зелената“ тарифа, като се отчетат разходите за доставка и за пазарна реализация.
- (122) Предвид горепосоченото Комисията заключава, че е налице икономическо предимство за категориите потребители, които ползват стандартните тарифи и „зелената“ и „жълтата“ тарифа за връщане.

Отговорност на държавата и включване на държавни ресурси

- (123) За целите на прилагането на член 107, параграф 1 от ДФЕС следва да се установи дали разглежданите мерки

включват държавни ресурси в полза на получателите, по-специално ресурси на държавни предприятия, в съответствие с взети от държавата или с нейно участие решения.

- (124) В настоящия случай отговорността на държавата е очевидна, тъй като както механизъмът за стандартните тарифи, така и този за тарифите за връщане са въведени с приети от френската държава законови и подзаконови актове. Освен това равнището на тарифите е определено с министерско постановление за всяка от тарифните категории. Следователно решенията са решения на държавата, върху които предприятията, които трябва да ги изпълняват, нямат никакво влияние.

Относно стандартните тарифи

- (125) Стандартните тарифи се финансират с ресурси на EDF и на местните електроразпределителни предприятия, които продават електроенергия на потребителите си на по-ниска цена от цената при свободно функциониране на пазара. Следва да се анализира дали тези ресурси могат да се определят като държавни ресурси.

- (126) Държавата притежава голяма част от капитала на EDF. Към 31 декември 2010 г. тя е притежавала 84,48 % от него. Следователно EDF е под контрола на държавата. EDF е публично предприятие и следователно ресурсите му са държавни ресурси. Когато даден потребител, който е ползвател на тарифата, се снабдява от EDF, законите и подзаконовите решения на държавата налагат на EDF да доставя електроенергия на по-ниска цена от пазарната и по този начин се включват ресурси на EDF под държавен контрол.

- (127) Неоспорените данни, посочени в решението за откриване на официалната процедура по разследване, показват, че местните електроразпределителни предприятия са 168 на брой. 144 от тях приемат формата на публични служби или смесени дружества. Публичните служби са публични организации, изцяло контролирани от местните органи (например общините). Смесените дружества са акционерни дружества, чийто мажоритарен капитал се притежава от публичните органи и съответно ресурсите им са държавни. Следователно тези местни електроразпределителни предприятия се контролират пряко от държавата. Едно от местните електроразпределителни предприятия е държавно търговско-промишлено предприятие (EPIC — Etablissement Public à caractère Industriel et Commercial). EPIC са публични организации, изцяло притежавани от държавата, и следователно ресурсите им са държавни.

- (128) Други местни електроразпределителни предприятия, като Electricité de Strasbourg, са акционерни дружества, по-голямата част от които се притежава съвместно от EDF и/или общинските органи. Следователно тези дружества също са под контрола на държавата.

- (129) Накрая, една малка част от местните електроразпределителни предприятия (20 от 168) имат структура на кооперация или на земеделско дружество от колективен интерес в областта на електроснабдяването, за които е трудно да се определи дали държавата упражнява контрол върху тях.

- (130) Като се има предвид фактът, че самото предприятие EDF разпределя огромната част (около 95 %) от общия разглеждан обем на електроенергия по стандартните тарифи, както и че много от останалите електроразпределителни оператори са контролирани от държавата, Комисията счита, че може да се заключи, че разглежданите суми почти изцяло представляват държавни ресурси.
- (131) Що се отнася до местните електроразпределителни предприятия, те най-често закупуват електроенергия от EDF, която доставят по стандартните тарифи чрез регулирана от държавата система, наречена система на „тарифи за продажба на електроенергия на ненационализирани електроразпределителни оператори“. Чрез тази система EDF има задължение да доставя на местните електроразпределителни предприятия необходимото им количество електроенергия в изпълнение на задълженията им за доставка по системата на стандартните тарифи на цена, която им позволява да продават електроенергия по стандартната тарифа без загуби. Така че предлаганите от тях тарифи се финансират именно чрез ресурси на EDF. Комисията счита, че в крайна сметка всички ресурси, включени в системата на стандартните тарифи, са от публични предприятия.
- (132) Комисията не споделя мнението на френските органи, според което тарифите за връщане не водят до използването на бюджетни или данъчни ресурси и не са възпрепятствали EDF да постигне положителни резултати, нито че стандартните тарифи и тарифите за връщане (пряко основани на стандартните тарифи), които отразяват основните принципи на пазара на електроенергията и разходите за производствените мощности на EDF, представляват точното равнище на цените за продажба на електроенергия и не могат да се считат за пропуснатата полза за EDF. Очевидно е, че без стандартните тарифи цените на EDF за абонираните по тях потребители биха се доближили към по-високите цени, наблюдавани на пазарите от 2004 г., така че пропуснатата полза за EDF и за местните електроразпределителни предприятия е пропуснатата полза за френската държава или публичните органи, които притежават контрола.
- (133) Следователно стандартните тарифи се финансират с държавни ресурси и отговорността за тях се носи от държавата.
- Относно тарифите за връщане*
- (134) Тарифите за връщане се финансират с доходите от двете наложи от държавата вноски, както е посочено в точки 35 и 36.
- (135) В съответствие с установената практика на Комисията ⁽¹⁾, която следва съдебната практика на Съда в това отношение ⁽²⁾, доходът от този вид вноски представлява държавни ресурси, когато са изпълнени следните три кумулативни условия:
- а) вноските трябва да са наложени от държавата; настоящият случай е такъв, тъй като двете вноски са наложени със Закон № 2000-108;
- б) доходът от вноските трябва да се плаща на определена от държавата организация; в случая това е Caisse des dépôts et consignations;
- в) доходът от вноските трябва да се използва в интерес на дадените предприятия по установени от държавата правила; настоящият случай е такъв, тъй като доходът от вноските се използва съгласно Закон № 2000-108, за да могат от него да се възползват в крайна сметка определените от държавата категории потребители, в степен, също определена от нея.
- (136) Според съдебната практика *Preussen Elektra*, на която се позовават френските органи, в практиката си за вземане на решенията относно тарифите на електроенергията Комисията трябваше да разгледа наличието на вноски в определени и наложени от държавата размери, за да се финансира въвеждането на тези тарифи. В зависимост от това дали е имало публична организация за контрол, чрез която да се превеждат средствата, Комисията е заключила, че в някои случаи са налице държавни ресурси по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС ⁽³⁾, или обратното — че отсъстват такива ресурси именно с мотива, че разглежданите суми не са превеждани чрез създаден или управляван от държавата фонд ⁽⁴⁾.
- (137) В случая в съответствие с предишната си практика, Комисията счита обратното — че механизмът на функциониране на тарифите за връщане, чиито правила са определени от държавата, е тясно свързан с използването на публични ресурси. Вноската за обществената услуга за електроенергия по принцип може да се оприличи с определена от държавата такса, която се превежда чрез публичен участник — Caisse des dépôts et consignations, под контрола на регулаторния орган.
- (138) Следователно тарифите за връщане се финансират с държавни ресурси.
- Засягане на конкуренцията и търговията между държавите-членки*
- (139) Стандартните тарифи и тарифите за връщане са схеми за помощ, приложими към всички сектори на икономиката на Франция, с единственото условие да консумират електроенергия. Хиляди предприятия, които ползват тези тарифи в промишлеността и сектора на услугите във
-
- ⁽¹⁾ Вж. например решението на Комисията по дело за държавна помощ N 161/04 — Трудно възстановими разходи в Португалия (ОВ С 250, 8.10.2005 г., стр. 9), или от по-скорошна дата решението на Комисията по дело С 24/09 (ex N 446/08), Държавна помощ за енергоемките предприятия съгласно Закона за екологичната електроенергия в Австрия (ОВ L 235, 10.9.2011 г., стр. 42).
- ⁽²⁾ Решение на Съда от 2 юли 1974 г. по дело Италия срещу Комисията (173/73, Recueil 1974, стр. 709) и решение от 22 март 1977 г. по дело Steinkamp срещу Федерална република Германия (78-76, Recueil 1977, стр. 595).
- ⁽³⁾ Решение на Комисията от 15 януари 2002 г. № N 826/01, Ирландия — Изисквания за алтернативна енергия I до IV, и Решение № N 553/01, Renewable Energy (ОВ С 59, 6.3.2002 г.).
- ⁽⁴⁾ Решение от 27 февруари 2002 г. по дело N 661/99, Обединеното кралство — Competitive Transition Charge (ОВ С 45, 19.2.2002 г.). Прекомерният разход, дължащ се на задължението за закупуване на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, е бил финансиран чрез вноски, наречена „Competitive Transition Charge“, плащана от потребителите пропорционално на потреблението им, а размерът ѝ е бил определен от обществения регулатор в зависимост от въпросния прекомерен разход, без да се определя публична организация за управлението на паричните суми (ОВ С 113, 14.5.2002 г.).

Франция, осъществяват дейността си на напълно отворени за конкуренцията пазари в рамките на вътрешния пазар, които не са предмет на изключителни права или ограничения по отношение на търговията между държавите-членки.

- (140) Както вече подчерта в решенията си за откриване и разширяване на официалната процедура по разследване, Комисията счита, че въздействието върху конкуренцията и търговията между държавите-членки на разглежданите схеми е очевидно, тъй като икономическите дейности, в които участват потребителите, ползващи стандартните тарифи и тарифите за връщане, са предмет на търговия между държавите-членки.

Заключение относно наличието на държавна помощ

- (141) Комисията заключава, че „жълтите“ и „зелените“ стандартни тарифи и „жълтите“ и „зелените“ тарифи за връщане представляват държавни помощи по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС за икономическите оператори, които се ползват от тях.

VII. ЗАКОННОСТ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПОМОЩТА КАТО НОВА ПОМОЩ

- (142) За нито една от двете тарифни системи, предмет на настоящата процедура, не е било подадено уведомление до Комисията по смисъла на член 108, параграф 3 от ДФЕС преди привеждането им в действие.
- (143) Въпреки че стандартните регулирани тарифи са въведени през 1945 г. — и следователно преди Договора за ЕО — едновременно със създаването на EDF и са прилагани през целия период на монопол върху електроенергията във Франция, те все пак представляват нови помощи, а не съществуващи помощи преди Договорите. В действителност решенията, с които е променяно равнището на стандартните тарифи в абсолютна и относителна стойност спрямо други тарифи, са били с годишна периодичност. Освен това ежегодните решения за определяне на равнището са до известна степен произволни и не са приложени в съответствие с правила, предхождащи Договора за ЕО. Въсъщност, въпреки че посочените в точка 21 общи принципи за определяне на регулираните тарифи са били изложени в приложимите законови и подзаконови текстове, които при всички случаи са приети след Договора за ЕО, последователните становища на CRE изложени в точки 112—114, ясно показват, че ежегодните решения за определяне на равнището на тарифите не са следвали непременно логиката за покриване на разходите за доставка на електроенергия.

- (144) Следователно двете тарифни системи, предмет на настоящата процедура, приведени в действие без предварително уведомление, са незаконни.

VIII. ОЦЕНКА НА МЕРКИТЕ — СЪВМЕСТИМОСТ НА ПОМОЩТА

- (145) Както Комисията заключи в решението си за откриване на процедурата, член 107, параграф 2 и параграф 3, букви а), б) и г) от ДФЕС не са приложими в разглеждания случай.

- (146) Също така Комисията продължава да счита, че член 106, параграф 2 от ДФЕС относно услугите от общ икономически интерес не може да се приложи — противно на твърденията на някои заинтересовани трети страни. Въсъщност с член 3, параграф 2 от Директива 2009/72/ЕО относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО⁽¹⁾ евентуалните услуги от общ икономически интерес се ограничават само до предприятията от електроенергийния сектор. В случая получателите на помощта не са предприятия от електроенергийния сектор, а предприятията потребители, които по никакъв начин не извършват услуга от общ икономически интерес.

- (147) Единственото основание за съвместимост на разглежданите помощи с вътрешния пазар би могъл да бъде член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, в който се предвижда, че: „За съвместими с вътрешния пазар могат да се считат: (...) помощите, които имат за цел да улеснят развитието на някои икономически дейности или на някои икономически региони, доколкото тези помощи не засягат по неблагоприятен начин условията на търговия до степен, която противоречи на общия интерес (...)“.

- (148) В решенията си за откриване и разширяване на процедурата Комисията изтъкна, че не е било възможно разглежданите помощи да бъдат разрешени предвид насоките и рамките, които разясняват прилагането на член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС към тях. На практика разглежданите в настоящата процедура мерки за помощ се отнасят до механизъм на регулираните тарифи без прецедент в предишната практика на Комисията. Тези мерки са приложими към хиляди предприятия и са подобни на схеми за помощ, които не са сравними с обхванатите от правилата, произтичащи от индивидуалната практика на Комисията за вземане на решения в миналото, консолидирана в конкретни инструменти или рамки. Въсъщност в области, които не са обхванати от различни инструменти, които подробно уреждат оценката на съвместимостта на помощите, не би следвало да се изключи, че дадена помощ може да изпълнява условията на член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС.

- (149) При тези обстоятелства следва да се разгледа, като се имат предвид ангажиментите, поети от Франция в рамките на настоящата процедура, дали държавните помощи, предмет на настоящата процедура, допринасят за цел от общ интерес, дали са необходими за коригиране на пазарна неефективност и дали при такава цел са пропорционални и не засягат по неблагоприятен начин условията на търговията до степен, която противоречи на общия интерес.

⁽¹⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 55. в член 3, параграф 2 се уточнява, че: „При пълно зачитане на съответните разпоредби на Договора, поспециално член 86 от него, държавите-членки може да налагат на предприятия, работещи в електроенергийния сектор, в общ икономически интерес, задължения за обществени услуги, които може да се отнасят до сигурността, включително сигурност на доставките, редовността, качеството и цената на доставките и опазването на околната среда, включително енергийна ефективност, енергия от възобновяеми източници и опазване на климата. Такива задължения са ясно определени, прозрачни, недискриминационни, подлежат на проверка и гарантират равни условия на достъп за електроенергийните предприятия от Общността до националните потребители.“

Цел от общ интерес

- (150) Постигането на пълна либерализация на пазарите на електроенергия е цел от общ интерес, която се подчертава от институциите на Съюза в съответните им дейности и компетенции.
- (151) Комисията призна обосноваването въз основа на член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС на ограничени във времето държавни помощи, които имат за цел или резултат да подпомогнат и да улеснят действителната успешна либерализация на пазара на електроенергия, когато само пазарните сили не са достатъчни за целта, включително когато тези мерки могат да засегнат историческите оператори с привилегировано положение на националния им пазар⁽¹⁾. Ето защо следва да се провери дали разглежданите помощи могат действително да допринесат за успешната либерализация по такъв начин, че в крайна сметка най-голяма полза от това да имат потребителите на електроенергия.
- (152) Френските органи са поели ангажимент на 12 януари 2012 г. да прекратят регулираните тарифи през 2015 г., докато тарифите за връщане са премахнати още през юли 2011 г. Поради временния си и ограничен във времето характер държавната помощ може да улесни постепенния преход към действителен конкурентен пазар при считани за приемливи условия, като се има предвид преобладаващото положение във Франция преди либерализацията, и предвид всички обстоятелства по случая тя допринася за целта от общ интерес.

Пазарна неефективност: необходимост от помощта

- (153) Регулираните тарифи са се прилагали през целия период на монопол при производството, преноса и разпределение на електроенергия във Франция. Наличието и поддържането им след пълната либерализация на пазара на електроенергия, осъществена на 1 януари 2004 г. за корпо-

ративните потребители и на 1 януари 2007 г. за всички потребители, са логични от гледна точка на защитата на потребителите, изправени пред господството на единствен доставчик. Регулираните тарифи са поетапно премахнано наследство от монополния период на EDF във Франция, като същевременно чрез своята структура и равнище те целят да се избегнат изключителните печалби за EDF чрез използване на прекалено високи цени от страна на даден оператор, който може да запази значителна част от пазара на дребно за дълъг период след либерализацията. При все това предотвратяването от френските органи на евентуални злоупотреби при ценообразуването от страна на EDF е довело до помощ в полза на френските потребители на електроенергия.

- (154) В действителност поради особената структура на френския пазар, изложена в точки 48—52, в момента на либерализацията предприятието EDF се е намирало в положение на почти пълен монопол, благодарение на което е имало пълна свобода при определянето на цените на дребно на френския пазар на електроенергията. В случая ограничението на свободата за определяне на цените чрез поддържането на нормативните инструменти *ex ante* може да се окаже оправдано от състоянието и характеристиките на френския пазар.

- (155) Като се имат предвид измерението и уникалният характер на конкурентните предимства, които е предоставяло и продължава да предоставя на това предприятие експлоатацията на неговите мощности за производство на ядрена електроенергия, разяснени по-подробно в точки 48—50, не е било оправдано да се очаква, че навлизането на нови конкуренти само по себе си би могло да създаде оптимални конкурентни условия по отношение на услугите за доставка на електроенергия. Без други структурни мерки само *ex post* контролът на евентуални изключително високи цени не би бил достатъчен сам по себе си, за да се осигури оптимално функциониране, включително чрез навлизането на пазара на нови конкуренти. Обратното — при пълна свобода в определянето ценообразуването би се стигнало до дългосрочно запазване на положението на предприятието EDF, което би разполагало с достатъчно финансови ресурси, за да отстрани конкурентите си или да поддържа гарантиран доход, с който да увеличава и диверсифицира средствата си за производство във Франция и извън нея на вътрешния пазар.

- (156) От друга страна, тази пазарна неефективност трябва също така да се анализира от гледна точка на получателите на помощта. Много предприятия, и по-специално най-големите потребители, са взели решенията си, по-специално по отношение на инвестирането в тежко оборудване, като са се основавали на предвидимите разходи за електроенергия, свързани с регулираните тарифи, които отразяват главно средните разходи на атомните електроцентрали, а не променливите цени, зависещи от цените на изкопаемите горива и на CO₂, които вече до голяма степен определят формирането на цените на свободния пазар. Рязкото преминаване от една към друга ценова система, включваща добавяне на средно нетно увеличение, би могло да доведе до сериозни затруднения за много предприятия, чийто капитал,

(1) В съобщението си относно метода за анализ на държавните помощи, свързани с някои трудно възстановими разходи (прието на 26 юли 2001 г., за което държавите-членки са информирани с писмо SG (2001) D/290869 от 6.8.2001 г.), Комисията заяви:

„Постепенният преход от положение, в което конкуренцията е била силно ограничена, към положение на действителна конкуренция на европейско равнище трябва да се извърши при приемливи икономически условия, като се вземат предвид особеностите на електроенергийния отрасъл. (...)

Държавните помощи, които съответстват на трудно възстановимите допустими разходи, определени в настоящото съобщение, целят да улеснят преминаването на електроенергийните предприятия към конкурентен пазар на електроенергия. Комисията може да има положително отношение към тези помощи, доколкото нарушаването на конкуренцията се компенсира от техния принос за осъществяването на цел на Общността, която пазарните сили не биха могли да постигнат. В действителност нарушаването на конкуренцията в резултат на изплащаните помощи за улесняване на преминаването на електроенергийните предприятия от повече или по-малко затворен пазар към частично либерализиран пазар може да не противоречи на общия интерес, когато тя е ограничена във времето и последиците си, тъй като либерализацията на пазара на електроенергия е в общ интерес на общия пазар в съответствие с член 2 и член 3, параграф 1, буква у) от Договора и допълва създаването на вътрешния пазар.“

инвестиран в оборудване, което консумира електроенергия, се характеризира с по-малка гъвкавост в краткосрочен план. Ето защо е подходящо да се предвиди преходен етап за даден период от време.

- (157) Помощта, произтичаща от тарифите, предмет на настоящата процедура, може да се счита в конкретния случай за необходимата за коригиране на тази пазарна неефективност. Ползите от диверсификацията на предлагането, свързани с реформата на пазара на електроенергия във Франция нагоре по веригата на дейността на получателите на помощта биха позволили производственият капитал на тези получатели да отговаря на сигнали за пазарни цени, които са в по-малка степен изкривени от господстващото положение на EDF, като се подобрят условията за развитието на упражняваните от тях икономически дейности, каквато е целта на член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС.

Пропорционалност на помощта

- (158) Съгласно същото правно основание при определени обстоятелства, и по-специално ограничаването на помощите във времето, оперативни помощи, които намаляват текущите разходи за електроенергия на получателите на помощите без компенсация или действителен мотивиращ ефект, се считат за съвместими с вътрешния пазар в случай на намаления на данъчната тежест върху тези разходи, когато липсата на помощ може да доведе до значително увеличение на производствените разходи в засегнатите сектори ⁽¹⁾.
- (159) Както системата на стандартните тарифи, така и тарифите за връщане от обхвата на настоящата процедура период са се увеличавали постоянно, включително когато пазарните цени са намалявали от 2009 г. Както се вижда от разискванията на CRE, изложени в точки 113 и 114, общото движение към увеличение от 2009 г. започва по-целенасочено да води до намаляване на броя на центрове на потребление, които получават най-значителни предимства спрямо пазарните цени.
- (160) Съгласно размяната на писма от 15 септември 2009 г. преходът ще се осъществи до 2015 г. Освен това ангажиментите на Франция по отношение на замразяването на цената на регулирания достъп до историческото производство на ядрена електроенергия през 2012 г. и 2013 г. и определянето ѝ в съответствие с параметрите от Закон № 2010-1488 относно новата организация на пазара на електроенергията, от една страна, и от друга страна — увеличението на регулираните тарифи с всяка следваща година до 2015 г. и последващото им премахване — дават възможност да се гарантира в разумна перспектива постигането на съгласуваност с пазарните цени или при всички положения постепенното им увеличение.
- (161) Система, която гарантира постепенно и постоянно увеличение и последващо премахване на тарифите, улеснява прехода към пазарни цени в система, при която пазарната неефективност е била коригирана с наложен по законен път механизъм, който насърчава появата на действителна конкуренция, която има достъп до доставките от експлоатационните мощности на EDF. Помощта с постепенно намаляващ размер, която

позволява на предприятията получатели да адаптират средствата си за производство в зависимост от цените, преизтичащи от регулираните тарифи, към новите пазарни условия, може да се счита за пропорционална.

- (162) При тези обстоятелства Комисията заключава, че помощта е пропорционална, което произтича от наличието на тарифите, предмет на настоящата процедура.

Засягане на търговията до степен, която противоречи на общия интерес

- (163) Разглежданите мерки засягат стотици хиляди центрове на потребление на електроенергия и следователно хиляди получатели, снабдявани по стандартните тарифи и тарифите за връщане в рамките на преход към напълно либерализиран пазар. Макар да имат избирателен характер по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС по отношение на това, че са запазени само за предприятия потребители на електроенергия, разглежданите в настоящата процедура помощи по никакъв начин не са насочени към конкретни получатели, нито към конкретни сектори на икономиката. Мерки, които са насочени в недостатъчна степен към категориите получатели като разглежданите в случая, могат да бъдат по-малко ограничителни за конкуренцията, отколкото мерки с по-голяма степен на избирателност.

- (164) Освен това Комисията счита, че условията, поставени по време на размяната на писма между Комисията и Франция през септември 2009 г. и януари 2012 г., са спазени. Двете главни точки, а именно провеждането на задълбочена реформа на пазара на електроенергия във Франция, по-специално чрез регулиран достъп до историческото производство на ядрена електроенергия за конкурентите на EDF и прекратяването на „зелените“ и „жълтите“ регулирани тарифи, са приети със Закон № 2010-1488.

- (165) От скорошната ѝ практика на вземане на решения в областта на енергетиката е видно, че правното основание от член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС дава възможност на Комисията да вземе предвид ползи за подобряване на конкуренцията на пазар, различен от този, на който извършват дейност получателите на помощта, за да реши дали тя е съвместима ⁽²⁾. В случая следва да се вземат предвид прогнозираните ползи на пазара на доставката на електроенергия, които произтичат от ангажиментите, поети от Франция по хода на настоящата процедура.

- (166) Първите резултати от гишетата за закупуване на електроенергия чрез регулирания достъп до историческото производство на ядрена електроенергия показват заявка за близо 60 TWh. Общо 32 алтернативни доставчици са се възползвали от регулирания достъп до историческото производство на ядрена електроенергия и техните заявки са били изпълнени изцяло. Като се имат предвид описаните в точки 48—52 структурни характеристики

⁽¹⁾ Насоки на Общността относно държавната помощ за защита на околната среда (ОВ С 82, 1.4.2008 г., стр. 1), глава IV, точки 153—154.

⁽²⁾ SA.31953 (11/N) — Construction of a LNG Terminal in Świnoujście (ОВ С 361, 10.12.2011 г.), SA.30980 (11/N) Construction of interconnection and cross-border power line between Poland and Lithuania (ОВ С 79, 12.3.2011 г.), SA.29870 (N 660/09) Aid to PGNiG for underground gas storage (ОВ С 213, 6.8.2010 г.).

на пазара на доставки на електроенергия във Франция, тези първи резултати са показателни за постепенно отваряне за конкуренция, която не може да се развие без поетите от Франция ангажименти по отношение на достъпа до историческото производство на ядрена електроенергия, което може да достигне до около 25 % от производството на EDF. Нито един алтернативен доставчик не е можел да разполага със средства за производство от мащабите на тези на историческия оператор за такъв кратък срок. Допълнителният ангажимент на Франция относно замразяването на цената на регулирания достъп до историческото производство на ядрена електроенергия до влизането в сила на указа за определяне на метода за изчисляване на неговата цена и следователно предвидимото му намаление в действителни граници би трябвало да ускори това движение към един по-конкурентен пазар. Що се отнася до по-късния период, както се посочва в писмото от 15 септември 2009 г. на членовете на Комисията, отговарящи за конкуренцията и за енергетиката, предвидени технически условия за този регулиран достъп ще бъдат решаващи в много аспекти. Поради това следва да се предвиди мярката за определяне на метода за изчисляване с цел определяне на цената на регулирания достъп да бъде представена в проектен вариант на Комисията за предварително одобрение от нея. Във връзка с това Комисията по-специално ще провери дали въпросният метод е обективен, дали се основава на общоприетите и установени счетоводни принципи и дали води до определяне на цена, която позволява развитие на действителна конкуренция на пазара.

- (167) Комисията счита, че наложената със Закон № 2010-1488 реформа ще окаже благоприятно влияние върху европейския вътрешен пазар, тъй като насърчава навлизането на нови конкуренти и запазването на онези, които вече осъществяват дейност. Регулираният достъп до ядрената електроенергия с последователен таван от 100 TWh би трябвало да допринесе, успоредно с постепенното свързване на пазарите в Европейския съюз и изграждането на междусистемни връзки, до разгръщане на конкуренцията, която ще доведе до натиск върху цените във Франция и останалите държави-членки.
- (168) В обобщение, предимствата за пазара на доставки на електроенергия, чиято успешна либерализация е приоритет за вътрешния пазар на ЕС, компенсират явно отрицателните последици за конкуренцията и търговията между държавите членки, но все пак ограничени, като се има предвид слабо избирателният характер на мярката, определен в точки 101—106 и 139—140. Поради това държавната помощ, съдържаща се в стандартните тарифи и тарифите за връщане, не вреди на търговията до степен, която противоречи на общия интерес на Съюза, и следователно отговаря на критерия, предвиден в член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС.

IX. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Комисията констатира, че Франция незаконно е привела в действие разглежданата помощ в нарушение на член 108, параграф 3 от ДФЕС. Въпреки това, като се има предвид, че

тази помощ е имала временен характер, свързан с либерализацията на пазара на електроенергия във Франция, както и че е придружена от ангажименти за задълбочена реформа на условията за конкуренция на френския пазар на доставката на електроенергия, Комисията счита, че тя не е навредила и не вреди на търговията до степен, която противоречи на общия интерес по смисъла на член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, при положение че се спазват условията, посочени в членове 1—4,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Мярката за помощ, приведена в действие от Франция чрез регулираните тарифи за продажба на електроенергия (т.нар. „зелени“ и „жълти“ тарифи) и временните регулирани тарифи за приспособяване на пазара за големите и средните потребители, е съвместима с вътрешния пазар при предвидените в член 2 условия.

Член 2

Франция въвежда механизъм за регулиран достъп до историческото производство на ядрена електроенергия, произвеждана от съществуващите съоръжения, чрез която предприятието Electricité de France се задължава за периода до 31 декември 2025 г. да продава на конкурентите си на пазара на дребно на електроенергия част от производството си на ядрена електроенергия с таван до 100 TWh по регулирана цена. Цената на регулирания достъп до историческото производство на ядрена електроенергия се преразглежда всяка година и отразява икономическите условия за производство на електроенергия за срока на механизма. Равнището на цената на регулирания достъп до историческото производство на ядрена електроенергия не може да надвишава 42 EUR за MWh и не се променя, докато не влезе в сила мярка за определяне на метода за ценообразуването. Тази мярка се представя на Комисията в проектен вариант за предварително одобрение от нея.

Франция прекратява всякаква държавна помощ, произтичаща от прилагането на временните регулирани тарифи за приспособяване на пазара за големите и средните потребители, която все още съществува, и се въздържа от въвеждането на каквото и да било еквивалентен механизъм.

Приетите от Франция решения след лятото на 2012 г. относно регулираните тарифи за продажба на електроенергия дават възможност за постепенно намаляване спрямо 2012 г., а впоследствие за всяка следваща година спрямо предишната, на разликата между сбора от разходите и регулираната тарифа.

Франция прекратява всякаква държавна помощ, която произтича от прилагането на регулираните тарифи на електроенергията най-късно до 31 декември 2015 г. за големите и средните потребители и се въздържа от въвеждането на каквото и да било еквивалентен механизъм.

Член 3

В срок от два месеца от уведомяването за настоящото решение Франция информира Комисията за предприетите и предвидените мерки за спазване на настоящото решение.

Член 4

Адресат на настоящото решение е Френската република.

Съставено в Брюксел на 12 юни 2012 година.

За Комисията
Joaquín ALMUNIA
Заместник-председател
